

HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO 2023 JA TALOUSSUUNNITELMA 2024-2026

HYVÄKSYTTY

Kaupunginhallitus 29.11.2022 § 239

Kaupunginvaltuusto 12.12.2022 § 70

SISÄLLYSLUETTELO:

1. Talousarvion yleiset perusteet	2
2. Talousarvion sitovuus	4
3. Lainanottovaltuudet	5
4. Laskujen hyväksyjät	6
5. Talousarvion seuranta	6
6. Talousarvion tekstiosa	6
7. Haapajärven kaupunkikonserni	8
Tavoitteet ja riskit	
8. Tuloslaskelmaosa	12
Tuloslaskelma 2023	
Tuloslaskelma 2024 - 2026	
9. Rahoitusosa	18
Rahoituslaskelma 2023	
Rahoituslaskelma 2024 - 2026	
10. Käyttötalousosa	
Käyttötalous toimielimittäin	23
Käyttötalous meno- tulolajeittain	25
Keskusvaalilautakunta	28
Tarkastuslautakunta	30
Hallintopalvelut	32
Sivistyspalvelut	37
Tekniset palvelut	51
11. Investointiosa	62
12. Liitteet	67

Talousarvio vuodelle 2023 ja taloussuunnitelma vuosille 2024 – 2026

1. Talousarvion yleiset perusteet

Talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2023 – 2026 jakaantuu neljään osaan sisältäen:

- tuloslaskelmaosan
- rahoituslaskelmaosan
- käyttötalousosan
- investointiosan

Suunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Valtiovarainministeriö asetti kesällä 2021 Haapajärven kaupungin ns. kriisikuntien arviointimenettelyyn kattamattomien alijäämien vuoksi. Arviointimenettelyn toimenpideohjelman valtuusto hyväksyi alkuvuodesta 2022.

Kaupungin vuosikate vuodelle 2023 on 2.580.151 euroa. Vuosikatteen pitäisi kattaa vähintään korvausinvestoinnit ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Korvausinvestointien tasona pidetään vuosittaisten poistojen määrää. Vuoden 2023 arvioidut poistot ovat 2.222.500 euroa. Vuoden 2023 talousarvion mukainen vuosikate ei riitä lainojen lyhennyksiin ja korvausinvestointeihin.

Tilikauden tulos vuodelle 2023 on 357.651 euroa ja ylijäämä 443.151 euroa. Kaupungin taseessa vuodelta 2021 on alijäämää 5.172.668,05 euroa. Ilman vuonna 2021 tehtyjä kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia kumulatiivinen alijäämä olisi 1.790.748,05 euroa. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Arviointimenettelyssä on sovittu, että em. kiinteistöjen tasearvojen alaskirjauksia ei tarvitse kattaa normaalissa neljän vuoden määräajassa.

Vuoden 2023 tuloveroprosentti määräytyy siten, että vuoden 2022 tuloveroprosentista kaikki kunnat vähentävät 12,64 %-yksikköä. Näin ollen Haapajärven kaupungin tuloveroprosentti vuodelle 2023 on 9,86 %. Muutos johtuu siitä, että hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alussa. Tulovero talousarviossa on 11.350.000 euroa. Kiinteistöveroprosentit valtuusto on vahvistanut vuodelle 2023 seuraavasti:

yleinen	1,35 %
vakituiset asuinrakenn.	0,75 %
muut asuinrakennukset	1,35 %
voimalaitokset	3,10 %
rakentamaton rak.maa	5,00 %
yleishyödylliset yhteisöt	0,30 %

Kiinteistöverotuotto em. prosenteilla laskettuna vuodelle 2023 saadaan 2.990.000 euroa. Summa sisältää kiinteistöveroselvityksestä arvioidun lisätuoton (70.000 euroa). **Yhteisöverotuotoksi** arvioidaan 1.445.000 euroa.

Valtionosuuksia vuoden 2023 talousarviossa on 6.530.000 euroa, mikä on ennakkotietojen mukainen määrä.

Talousarviolainojen lyhennykset vuodelle 2023 ovat 7.100.000 euroa. Uutta talousarviolainaa vuodelle 2023 on varauduttu nostamaan 9.200.000 euroa. Lainakanta kasvaa edellisestä vuodesta.

Toimintatuotot vuodelle 2023 ovat yhteensä 8.503.743 euroa sisältäen sekä sisäiset että ulkoiset erät. Vähennystä edelliseen vuoteen on 13,1 %. Tähän vaikuttaa mm. ateriapalvelujen siirtyminen hyvinvointialueen inhouse -yhtiöön. Toimintatuotot jakaantuvat seuraavasti:

myyntituotot	1.526.901 euroa
maksutuotot	669.700 euroa
tuet ja avustukset	986.500 euroa
muut toim.tuotot	5.320.642 euroa

Toimintakulut vuodelle 2023 ovat yhteensä 28.552.092 euroa. Vähennystä edelliseen vuoteen on 52,9 %. Tähän vaikuttaa hyvinvointialueiden aloittaminen vuoden 2023 alusta, johon siirtyy mm. sote -kustannukset ja palo- ja pelastustoimi. Toimintakulut jakaantuvat seuraavasti:

henkilöstökulut	13.482.770 euroa
palvelujen ostot	7.664.452 euroa
aineet, tarvikk. ja tavarat	2.352.750 euroa
avustukset	742.950 euroa
muut toimintakulut	4.309.170 euroa

Toimintakate pienenee ed.vuodesta 60,5 %.

Investointisuunnitelma vuosille 2023 – 2026 on seuraava:

vuosi 2023	7.765.000 euroa
vuosi 2024	7.050.000 euroa
vuosi 2025	7.844.000 euroa
vuosi 2026	1.625.000 euroa

Kestävä investointitaso Haapajärven tulotasolla on vuosittain n. 2.000.000 euroa. Kaupungilla on kuitenkin välttämättömiä suuria investointikohteita, jotka täytyy toteuttaa. Siten investointien määrä on taloussuunnittelukaudella huomattavan suuri jokaisena vuotena. Vuoden 2023 investoinnit jakaantuvat seuraavasti:

khall/tontit ja maa-alueet	
menot	50.000 euroa
tulot	50.000 euroa
sivistysltk/irtain omaisuus	0 euroa
talonrakennus	6.565.000 euroa
kiinteät rakenteet ja laitteet	1.135.000 euroa
muut pitkävaikutt. menot	25.000 euroa
tekninen ltk/irtain omaisuus	40.000 euroa

Vuonna 2023 rahoituslaskelma jää miinukselle 3.084.849 euroa. Tarvittava lisärahoitus noin n. 3 miljoonaa euroa katetaan tulouttamalla sijoituksia tai ottamalla lainaa. Näin ison summan tulouttamiseen ei riitä sijoitusten tuotot, vaan joudutaan tulouttamaan myös pääomaa. Päätöksen tästä tekee myöhemmin kaupunginhallitus.

2. Talousarvion sitovuus

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalouden toimintakatteen, verotulot, valtionosuudet, rahoitus-tuotot ja –kulut. Näiden erien yhteissumma osoittaa vuosikatteen, jonka jälkeen vähennetään käytöomaisuuden poistot, jolloin päästään tilikauden tulokseen. Mahdollisten satunnaisten erien, rahastojen ja varausten muutosten jälkeen nähdään tilikauden yli- tai alijäämä.

Tilikauden tuloksen käsittelystä päättää vuosittain valtuusto. Kuntalain mukaan kunnilla on alijäämän kattamisvelvollisuus, jolloin tilikaudella mahdollisesti syntyvä negatiivinen tulos täytyy pystyä muuttamaan positiiviseksi ja kattamaan suunnitelmakaudella, joka on neljä vuotta.

Rahoitusosassa kaupunginvaltuusto hyväksyy antolainojen lisäyksen ja pitkäaikaisten lainojen vähennyksen (lyhennykset), mitkä ovat määrärahoihin verrattavia eriä sekä antolainojen vähennyksen ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksen, mitkä ovat tuloarvioihin verrattavia eriä.

Käyttötaloulososassa kaupunginvaltuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot sekä asettaa toiminnalliset tavoitteet toimielimittäin. Sekä määrärahat ja tuloarviot että toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia. Talousarviossa esiintyvät mittarit ovat ohjeellisia.

Toimielimet jakavat päävastuualueille myönnetyn määrärahan pienempiin tehtäväkokonaisuuksiin ja jakavat määrärahat vastuualueille. Nämä määrärahat ovat sitovia toimielimiin. Toimielin voi antaa tavoitteita ja mahdollisesti erilaisia rajoituksia.

Suoraan toimielimen alaisuudessa oleva viranhaltija jakaa osamäärärahat tarvittaessa kustannuspaikoille. Osamäärärahat ovat tällöin sitovia mainittuun viranhaltijaan, viranhaltijan antamat tavoitteet ja mahdolliset rajoitukset huomioiden. Käyttösuunnitelma on tarkastettava ja tarvittaessa muutettava valtuuston hyväksytyä talousarvion.

Investoinnit ovat talousarviossa käyttötarkoituksen mukaisesti projekteittain, joille myönnetään määrärahat. Investointiosaan kohdistuvat tulot, mikäli niitä saadaan, ovat projekteittain menon vähennyksenä. Investointien määrärahat ovat sitoen toimielimen käytettävissä kaupunginvaltuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä vahvistamaan tarkoitukseen, valtuuston määräämin mahdollisin rajoituksin. Mikäli investointimäärärahaa aiotaan käyttää eri tarkoitukseen, on haettava val-

tuustolta käyttötarkoituksen muutosta. Pienten hankkeitten osalta (talonrakennusten muut hankkeet 385.000 euroa ja kiinteiden rakenteiden ja laitteiden muut hankkeet 205.000 euroa) investointimäärärahan sitovuus valtuustoon on kuitenkin yhteissummat.

Talousarvion katteet osoittavat kaupungin taloudellisesta tuloksesta seuraavaa:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos ja ilmoittaa riittääkö kaupungin tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen pitäisi olla niin suuri, että sillä voidaan kattaa myös pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

3. Lainanottovaltuudet

Kaupunginhallituksella on oikeus:

- a) Ottaa talousarviossa otettavaksi hyväksytty lainamäärä

Päätös voi koskea:

- lainan ennen aikaista takaisinmaksua sekä lainaehtojen muuttamista
  - talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 20 vuotta
- b) Tehdä koron- sekä valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisten lainojen enimmäis- ja vähimmäiskoroista.
  - c) Tehdä koronsuojaamissopimuksia

Kaupunginjohtajalla on oikeus:

- a) Ottaa tilapäislainoja, joita saa ottaa enintään kaupunginvaltuuston vuosittain hyväksymän määrän, joka vuonna 2023 on kymmenen (10) miljoonaa euroa.

4. Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain säännösten mukaan tilintarkastajien on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvollisten määrittely on tarpeen muistutus- ja vastuuvapausmenettelyn vuoksi. Tilivelvolliseen voidaan kohdistaa muistutus ja myös vastuuvapauden myöntäminen kohdistuu tilivelvolliseen. Voimassa olevassa kuntalaissa tilivelvollisten piiriä on rajoitettu. Säännöksen mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielimen jäsen sekä asianomaisten toimielimen tehtäväalueen johtava viranhaltija. Säännöksessä tarkoitettuja johtavia viranhaltijoita voi toimielimen tehtäväalueella olla useampia, jos selvää tehtäväkokonaisuutta johtava viranhaltija on suoraan toimielimen eikä toisen viranhaltijan alainen. Yleensä toimielimen tehtäväalueella on vain yksi säännöksessä tarkoitettu tilivelvollinen viranhaltija.

Kaupunginvaltuusto hyväksymällä talousarvion määrää tilivelvolliseksi seuraavat:

Kaupunginhallituksen, lautakuntien ja johtokuntien jäsenet.

Tilivelvolliset viranhaltijat:

Toimielin

Kaupunginhallitus
Sivistyslautakunta
Tekninen lautakunta

Viranhaltija

kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja
sivistysjohtaja
tekninen johtaja

5. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Kaupungin sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa noudatetaan kaupunginvaltuuston 14.12.2020 § 63 hyväksymiä Haapajärven kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteita ja kaupunginhallituksen 23.2.2021 § 38 hyväksymää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta.

6. Laskujen hyväksyjät

Päävastuualueilla on vuosittain tai valtuustokausittain määrättävä laskujen hyväksyjät ja heillä varahenkilöt. Laskun vastaanottajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö. Laskujen hyväksyminen tapahtuu Rondo –järjestelmässä sähköisesti. Hyväksyjä vastaa, että lasku on kaikilta osin oikea ja että laskutettu tavara/palvelu on saatu sovitulla hinnalla, sekä siitä, että laskussa on oikeat tiliöinnit ja menon suorittamiseen on määräraha.

Mikäli laskusta ei käy selvästi ilmi arvonlisäveron verokanta ja veron määrä, on pyydettävä uusi lasku. Verokanta tulee olla näkyvissä, vaikka se on 0 %.

Laskujen käsittelijöiden on huomioitava myös ennakkoperintälain määräykset.

Toimielimien on järjestettävä toiminta niin, että annetut määrärahat riittävät. **Uutta toimintaa ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen hyväksymistä.**

7. Talousarvion seuranta

Määrärahojen riittävyyttä tulee seurata kuukausittain. Päävastuualueitasoinen talousarvion toteutuminen tulee esittää kaupunginhallitukselle ja –valtuustolle neljännesvuosittain. Joulukuun raportti vastaa toimintakertomusta, mikä on pohjana tilinpäätökselle. Näissä raporteissa käytetään pohjana talousarvion toiminta- ja tavoiteosaa. Raporteissa on esitettävä myös vuoden lopun ennuste, mikä on oltava mahdollisimman oikea. **Jos määrärahojen riittävyys näyttää epävarmalta on oltava vahvat perustelut miksi määrärahat eivät riitä.** Toiminnan ja talouden raportti on esitettävä myös talous- ja hallintojohtajalle.

8. Talousarvion tekstiosa

Päävastuualueen sisältämät vastualueet luetteloituna, toimielin, tilivelvolliset viranhaltijat ja kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet sekä palvelutuotannon periaatteet.

Vastuualueittain toiminnan kuvaus, tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella sekä mittarit. Mittareissa voi olla suoritettavotteita, tehokkuutta ja taloudellisuutta kuvaavia mittareita sekä toiminnan laajuutta ja voimavaroja osoittavia lukuja. **Mittarit eivät ole valtuustoon nähden sitovia, ellei sitovuudesta erikseen päätetä.** Suoritettavotteiden toteutumista tulee kuitenkin seurata ja liittää tiedot mm. toimintakertomukseen, jossa mittareiden tiedot kuvaavat kyseisen vuoden lopun tilannetta.

Talousarvion tekstiosaa käytetään raportoinnin pohjana toimielimelle ja kaupunginhallitukselle. Raporteissa peilataan sitä, miten talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet. Raporttiin lisätään myös euromääräisten tietojen toteutuminen ja ennuste vuoden lopussa. Joulukuun raportin toteutuminen on pohjana toimintakertomukselle.

Haapajärven kaupunkikonserni

Toiminta

Kaupungin tytäryhtiöitä ovat mm. Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot, Haapajärven Yrityspalvelut Oy, Haapajärven Lämpö Oy ja Haapajärven Vesi Oy.

Vuokrataloyhtiö huolehtii kaupungin vuokra-asunnoista sekä niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta. Yhtiöllä on selkeä ja itsenäinen toimiala. Vuokra-asuntotoiminta pystytään hoitamaan toiminnasta saaduilla vuokratuloilla, kun asuntojen käyttöaste on riittävän korkea.

Kaupunki hoitaa yrityskohtaiset neuvontapalvelut oman tytäryhtiön eli yrityspalvelujen toimesta. Lisäksi yrityspalvelut tuottavat yritysten tarvitsemat toimitilapalvelut. Yrityspalveluilla on palveluksessa toimitusjohtajan lisäksi yrityskehittäjä.

Kaupunki jatkaa edelleen seutukunnan jäsenenä ja ostaa vuotuisella jäsenmaksulla aluekehityksen ja yritystoimijoiden yhteiset hankepalvelut seutukunnalta.

Myös lämpö- ja vesiyhtiöt ovat itsenäisiä taloudellisesti ja ne rahoittavat toimintansa pääosin käyttö- ja liittymämaksuilla.

Yhteisenä tavoitteena konsernissa on konsernin koko velkamäärän pienentäminen. Kaupunki antaa edelleenkin tarvittaessa takauksia tytäryhtiöiden lainojen vakuudeksi erillisillä valtuuston päätöksillä. Pienekköjä investointeja yhtiöiden tulee jatkossakin toteuttaa omilla vakuusjärjestelyillä. Velkamäärän pienentämistavoitteen toteutumiseen vaikuttaa Vuokratalot -yhtiön suunnitteilla olevien uudis- ja peruskorjaushankkeiden rahoitukseen tarvittavat lainat.

Tytäryhtiöiden toimintaa esitellään edelleen luottamushenkilöille vuosittain maaliskuussa valtuuston iltakoulussa. Riittävän suurissa asioissa tullaan iltakouluja järjestämään erikseen. Vuokratalot -yhtiön uudis- ja peruskorjaushankkeiden rahoitukseen liittyviä asioita käsitellään myös iltakoulussa.

Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan kuntalain 47 §:n määräys, että hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan tuntemus. Tytäryhtiöiden toiminnan kehittämiseksi on laadittu konsernin toiminnan suuntaaviivat 2025 asiakirja. Myös konserniohjeet on uusittu.

Yhtiöiden keskinäistä yhteistyötä hallinnollisissa ja muissa toiminnallisissa asioissa kehitetään jatkuvasti. Säännöllistä konsernipalaverikäytäntöä jatketaan. Kunnallistekniikan rakentamisessa ja kunnossapidossa sekä kiinteistönhuollossa yhteistyötä lisätään konsernin sisällä. Vuokratalot -yhtiö tekee kaupunkikonsernin kanssa jatkuvaa yhteistyötä.

Kiinteistö Oy Haapajärven Vuokratalot

Tavoitteet ja riskit:

Toimintatavoitteet:

- 1) käyttöaste yli 95 %
- 2) asukkaiden vaihtuvuus alle 33 %

Kiinteistöjen kunnossapitoa tehdään vuokrissa kerättävien vuosikorjaus- ja pieninvestointimäärärahojen puitteissa. Lainarahoituksella tehdään suunnitelmallisesti uudisrakentamista ja peruskorjaustyyppisiä korjauksia kiinteistöihin, jotka kiinteistöjen salkutuksen perusteella ovat pysyvästi pidettäviä.

Edistetään esteettömämpää asumista kiinteistöjen ja asuntojen muutostöillä. Yhtiössä Euroopan vaikeiden tapahtumien aiheuttaman voimakkaan rakennuskustannusten nousun takia viivästyneet Vitikantie 17 ja 19 uudisrakennushankkeet sekä Kaivokatu 7:ssä peruskorjaushanke toteutetaan, mikäli hankkeet saadaan suunniteltuun kustannusraamiin.

Haapajärven kaupunginvaltuusto on päättänyt Vitikantie 17 ja 19 siirtymisen varalle toissijaiseksi yhtiön hankkeeksi Savimäenpuhdon asuinalueen kehittämistoimiin liittyvän paritalouudisrakennushankkeen.

Koivuhaassa yhtiön aluekehittämissuunnitelman toteutushanketta jatketaan.

Konserniyhteistyötä jatketaan. Edistetään omassa toiminnassa kaupungin Hinku-tavoitteita. Jatketaan monipuolista markkinointia.

Riskit

Yhtiössä vireillä olevat uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet voivat siirtyä tai jäädä toteutumatta viime aikojen rakennuskustannusten voimakkaan nousun takia. Ara-rahoituksen edellytyksenä on kohtuullinen rakennuskustannus- ja vuokrataso.

Yhtiön toiminnan suurin riski on negatiivisen väestönkehityksen aiheuttama kysynnän jatkuva väheneminen ja sen vaikutukset käyttöasteeseen, talouteen, ylläpitokorjauksiin ja investointeihin.

Haapajärven Yrityspalvelut Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Yrityspalvelut Oy:n yhtiöjärjestyksen mukainen toimiala ja tehtävänä on Haapajärven elinkeinoelämän ja yritystoiminnan kehittäminen. Tämän lisäksi kaupunki on linjannut myös paikkakunnan veto- ja elinvoiman kehittämistehtäviä osaksi yrityspalvelujen tehtäväkenttää. Myös kaupunginvaltuuston hyväksymässä Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiassa on yrityspalveluille osoitettu useita kehittämistoimenpiteitä, jotka liittyvät mm. paikkakunnan näkyvyyden parantamiseen, yritystoiminnan monipuolistamiseen sekä asuin- ja elinympäristön kehittämiseen.

Yhtiöjärjestyksen mukaan mm. kehittämistyötä voidaan tehdä tuottamalla yrityksille erilaisia toimitilapalveluja, osallistamalla ja rahoittamalla erilaisia kehittämishankkeita, sekä tuottamalla muuta elinkeinotoimintaa edistävää palvelua.

Yrityspalvelut antavat palvelua sekä yritystoimintaa suunnitteleville että jo toimiville yrityksille, yhteistyössä seutukunnan kehittämis-yhtiö Nihakin ja Haapajärven Yrittäjät ry:n kanssa.

Yritystoiminnan kehittämisessä olennaista on antaa neuvontaa ja apua yrityksen perustamista suunnitteleville ja pitää säännöllisesti yhteyttä paikkakunnan yrityksiin. Yritystapaamisissa käydään läpi yrityksen tilannetta, heidän mahdollisia kehittämissuunnitelmia sekä investointitarpeita, ja niiden rahoitusvaihtoehtoja. Tähän tehtävään on asetettu tavoitteita ja niiden toteutumista seurataan mm. käydyillä kehityskeskusteluilla, yritysten lukumäärän kehittämisellä sekä perustettujen uusien yritysten ja työpaikkojen lukumäärällä.

Paikkakunnan veto- ja elinvoimaan liittyy hyvin vahvasti sen vireä ja monipuolinen yritystoiminta. Sen lisäksi siihen liittyy monia muitakin tekijöitä kuten, keskustojen elävöittäminen ja houkuttelevuuteen panostaminen,

asuin- ja yritysalueiden houkuttelevuus, tapahtumat, harrastusmahdollisuudet, matkailun edistäminen, kaupunki-, kahvila- ja ravintolakulttuurin edistäminen, positiivisen yhteisöllisyyden ja yleisen vireyden lisääminen, ... ja paljon muuta.

Myös tähän tehtävään on yrityspalveluille yhdessä kaupungin, tytäryhtiöiden ja muiden organisaatioiden kanssa, asetettu tavoitteita. Tavoitteita ovat mm. yleisölle ja yrityksille suunnattujen tapahtumien järjestäminen, yrityskehityshankkeissa avustaminen ja niiden käynnistäminen, Ouluntien teollisuusalueen toimintaympäristön ja sen infran kehittäminen ja markkinointi, biotuotetehtaan hanketoiminta ja sen realisoituminen yritystoiminnaksi, etätömahdollisuuksien kehittäminen ja markkinointi, Haapajärven yrittäjyys- sekä yritys- ja työelämäpolkumallin kehittäminen, sekä koko konsernin markkinointiin ja asiantuntemukseen panostaminen.

Toimitilapalvelu on edelleenkin tärkeässä roolissa yritystoiminnan kehittämisessä ja sen kehittymisestä seurataan mm. rakennetuilla tiloilla ja niiden vuokra-asteilla.

Riskit

Yritysneuvonnan ja kehityshankkeiden lisäksi paikkakunnan kehittäminen toimitiloja hallinnoimalla aiheuttaa tietenkin toimitiloihin liittyvän taloudellisen riskin.

Tulipalon tai muun vahingon lisäksi riskit voivat aiheutua myös tilanteista, joissa yritystoimintaa varten rakennetut tilat syystä taikka toisesta jäävät tyhjiksi.

Omaisuuksien varalta yrityksellä on kilpailutettu vakuutus, mutta tilojen ”tyhjiillään oloon” ei ole olemassa järkevää vakuutusturvaa.

Haapajärven Lämpö Oy

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Lämpö Oy tuottaa asiakkailleen kaukolämpöä uusiutuvalla energialla ja CO2 vapaasti. Kaukolämpö tuotetaan lähes kokonaan Haapajärven teollisuuslaitoksilta saatavilla polttoaineilla. Tällä hetkellä suurkuluttajien ja keskisuurten ryhmässä lämpöyhtiön tuottama energia on edullisinta. Pienkuluttajien ryhmässä Haapajärven Lämpö Oy on toiseksi edullisin energiantuottaja koko maan mittapuutteissa.

Tavoitteena on, että kaukolämmön hinta on kaikissa kuluttajaryhmissä kilpailukykyisimpien joukossa, sekä valtakunnallisesti ja myös Haapajärvellä muihin lämmitysmuotoihin verrattuna. Tavoitteena on myös kehittää Haapajärvellä bioenergia- ja biotuotetaloutta.

Uuden Biohybridilaitoksen valmistuttua keskitytään tulevaisuudessa uusiin monimuotoiseen CO2 vapaisiin energian tuotantoihin, joihin kuuluu lämpöpumput, aurinkoenergia ja ehkä tulevaisuudessa tuulivoimakin.

Haapajärven Lämpö investoi vuonna 2023 ORC-laitteistoon, jolla saadaan noin puolet Biohybridilaitoksen sähkön kulutuksesta. ORC-laitteisto otetaan käyttöön alkuvuodesta 2023. Tämän investoinnin myötä pystymme pitämään energian tuotannon kustannuksia maltillisena, joka taas heijastuu kuluttajien energian hintaan.

Verkostoon laajentamista jatketaan kaava-alueella kannattavilta osin. Verkostoa saneerataan ns. sairaalaturun osalta. Lisäksi tarjotaan myös ”kaukokylmää” asiakkaille niissä kohteissa missä se on järkevää toteuttaa.

Uusi varautumissuunnitelma tullaan päivittämään vuonna 2023. Varautumissuunnitelma päivitetään tämän hetken tilanteen perusteella, johon kuuluu erityisesti energiakriisi ja sota.

Tiedottaminen on tänä päivänä tärkeä osa yrityksen jokapäiväistä toimintaa ja sitä tullaan jatkamaan tästä eteenpäin eri somealustoilla sekä verkkosivuilla. Lämpö -yhtiö on saanut hyvää palautetta tiedottamisesta ja näkyvyys on parantunut huikeasti.

Tavoitteet ja riskit:

Haapajärven Vesi Oy:n tavoitteet ovat seuraavat:

- asiakkaille myytävän veden mikrobiologinen laatu täyttää jatkuvasti viranomaisten talousveden laadulle asettamat normit
- veden laadusta ei tule asiakasvalituksia
- veden paine on riittävän korkea kaikilla verkoston osilla
- jätevesiverkoston vuotovesimäärä on korkeintaan 50 prosenttia jäteveden puhdistamolle toimitettavasta jätevedestä
- yhtiön tilinpäätöksen tulos varsinaisen liiketoiminnan osalta ei ole tappiollinen
- jatketaan tehdyn selvityksen pohjalta yhteistyössä kaupungin kanssa jätevesiverkoston vuotovesien vähentämistä.
- kaukovalvonnan ja vesilaitosautomaation kehittämistä jatketaan

Arvio yhtiön riskeistä on koottu Vesihuollon valmiussuunnitelmaan. Suurimmat riskit ovat vaikea häiriötilanne, suuronnettomuus ja poikkeusolot. Riskeihin varaudutaan mm. verkostojen saneerauksella sekä kaukovalvonnan ja –ohjauksen kehittämisellä sekä henkilöstön ammattitaidon kehittämisellä. Lisäksi kiinnitetään huomiota mahdollisissa häiriötilanteissa yhteistyöhön terveystalouden, Haapajärven kaupungin ja alueen muiden vesihuollon organisaatioiden sekä yksityisten toimijoiden kanssa. Myös viestintää mahdollisissa kriisitilanteissa pyritään tehostamaan.

TULOSLASKELMAN SISÄLTÖ

TULOSLASKELMA vuodelle 2023

Toimintatuotot	8.503 743 = käyttötalouden tulot yhteensä
Toimintakulut	- 28.552.092 = käyttötalouden menot yhteensä
TOIMINTAKATE	- 20.048.349 = käyttötalous yhteensä netto

Verotulot 15.785.000 (sisältää kunnallisveroa 9,86 %:n tuloveroprosentin mukaan 11.350.000 euroa, yhteisöveroa 1.445.000 euroa, kiinteistöveroa 2.990.000 euroa.)

Valtionosuudet pohjautuvat Kuntaliitosta saatuihin ennakkotietoihin ja ovat yhteensä 6.530.000 euroa.

Rahoitustuotot 945.100 euroa ja rahoituskulut 631.600 euroa sisältävät sijoitusten tuottoarviota 730.000 euroa ja lainojen korkokuluja 401.000 euroa.

VIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Toisin sanoen vuosikatteen pitäisi kattaa vähintään poistot (korvausinvestoinnit, esim. kiinteistön peruskorjaus, ei uudisrakentaminen) ja lainojen lyhennykset. Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on 2.580.151 euroa eli tulo-rahoitus riittää kattamaan normaalin toiminnan eli kysymyksessä on tasapainossa oleva talous (mikäli toteutuma on talousarvion mukainen).

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous on kysymyksessä, kun vuosikate vähennettynä pitkäaikaisen lainojen lyhennyksillä ja korvausinvestoinneilla on > 0.

Tasapainossa oleva talous on silloin kun vuosikate = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit).

Heikkenevä talous, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.

Kriisitalous, kun vuosikatekin on negatiivinen eli tulo-rahoitus ei riitä edes varsinaisen toiminnan pyörittämiseen.

Poistot ja arvonalentumiset sisältävät käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikauden tulos on 357.651 euroa. Tilikauden tulos on se erä, josta valtuuston täytyy tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päättää, miten se käytetään (positiivinen tulos) tai miten se katetaan (negatiivinen tulos).

Rahastojen ja varausten muutos sisältää kertyneen poistoero-varauksen purkua 85.500 euroa (Poistoero-varaus on tehty vuonna 1997 Oksavan koulun ja työkeskuksen investoinneista sekä vuonna 2004 yläasteen peruskorjauksesta eli investointivarauksella katettuja investointeja). Investointivarauksen purkua ei ole kirjattu kerralla tuloksi vaan siitä on muodostettu poistoero-varaus ja poistoero-varausta puretaan vuosittain yhteensä 85.500 euroa kirjaamalla se tuloslaskelmaan tuloksi.

Tilikauden ylijäämä on 443.151 euroa, joka kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaa pääomaa lisäävänä eränä.

Talousarvio- ja suunnitelmakaudelle 2023 – 2026 on huomioitu hyvinvointialueiden alkamisesta vuoden 2023 alusta tulevat talouteen vaikuttavat muutokset eli sote- ja pelastustoimen kustannukset ja verotulojen ja valtionosuuksien muutokset, sekä ateria- ja puhtauspalvelujen toiminnan siirtyminen inhouse-yhtiö PPE Köökki Oy:öön.

TULOSLASKELMA TA 2023

	TP2021 euro	TA2022 euro	TA2023 euro
Toimintatuotot	10 858 235	9 785 744	8 503 743
Toimintakulut	-60 875 395	-60 579 615	-28 552 092
TOIMINTAKATE	-50 017 160	-50 793 871	-20 048 349
Verotulot	25 655 610	25 586 000	15 785 000
Valtionosuudet	27 031 165	26 567 000	6 530 000
Rahoitustuotot ja kulut	1 062 353	857 500	313 500
VUOSIKATE	3 731 967	2 216 629	2 580 151
Poistot ja arvonalentumiset Satunnaiset erät	-6 062 117	-2 167 000	-2 222 500
TILIKAUDEN TULOS	-2 330 150	49 629	357 651
Poistoeron lis. -/väh. + Varausten lis. -/väh. + Rahastojen lis. -/väh. +	85 466	85 500	85 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 244 684	135 129	443 151

Talousarviossa 2023 huomioitu palkkamenoissa 1,6 %:n nousu, muut menot 1,5 % ja tuloissa 1 %:n korotus. Tavanomaista suurempia korotuksia on budjetoitu mm. sähkön osalta ja ateriapalvelujen oston osalta.

Arviointimenettelyn toimenpiteistä aiheutuvat menojen vähennykset ja tulojen lisäykset on huomioitu.

TULOSLASKELMA 2024 - 2026

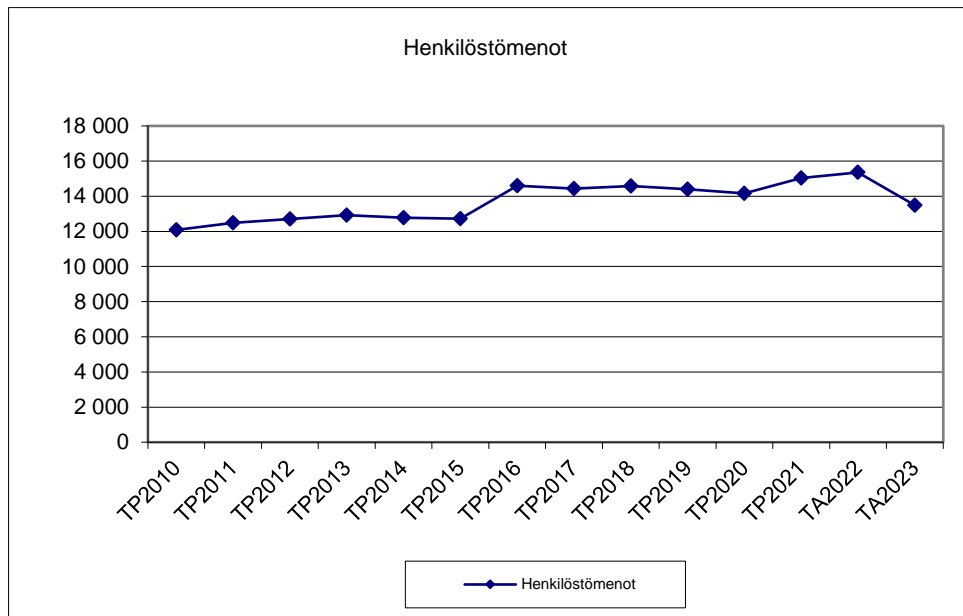
	TS2024 euro	TS2025 euro	TS2026 euro
TOIMINTAKATE	-20 269 557	-20 536 296	-21 109 703
Verotulo-			
lot	16 629 625	18 245 366	18 701 500
Valtionosuudet	6 660 600	6 793 812	6 929 688
Rahoitustuotot ja kulut	500 000	500 000	500 000
VUOSIKATE	3 520 668	5 002 882	5 021 485
Poistot ja arvonalentumiset			
Satunnaiset erät	-2 300 000	-2 500 000	-2 900 000
TILIKAUDEN TULOS	1 220 668	2 502 882	2 121 485
Varausten ja rahastojen muutokset	85 500	85 500	85 500
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 306 168	2 588 382	2 206 985

Suunnitelma vuosina huomioitu toimintakatteessa 2,5 %:n kasvu sekä arviointimenettelyn mukaiset vähennykset menoissa ja tulojen lisäykset verotuloissa on huomioitu 2,5 %:n kasvu kiinteistöverotuloissa tuulivoimapuistojen lisääntyvät kiinteistöverotulot valtionosuuksissa on huomioitu 2 %:n kasvu

Henkilöstömenot

1000 euroa

TP2010	12 082
TP2011	12 491
TP2012	12 712
TP2013	12 922
TP2014	12 780
TP2015	12 724
TP2016	14 604
TP2017	14 435
TP2018	14 583
TP2019	14 389
TP2020	14 156
TP2021	15 034
TA2022	15 355
TA2023	13 483

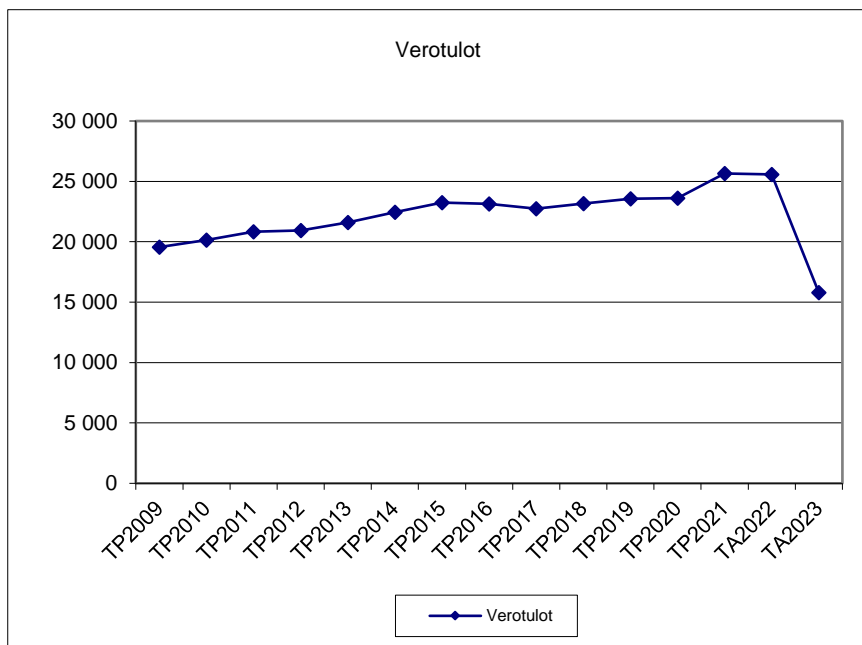
Vuoden 2010 alusta alkaen sosiaali- ja terveystoimen, rakennusvalvonnan, ympäristöterveyden huollon ja tukipalvelujen (talous- ja henk. hallinto, atk-palvelut) henkilöstö on siirtynyt Peruspalvelukuntayhtymä Selänteelle

Vuoden 2016 alusta varhaiskasvatuksen henkilöstö on siirtynyt Selänteeltä kaupungille

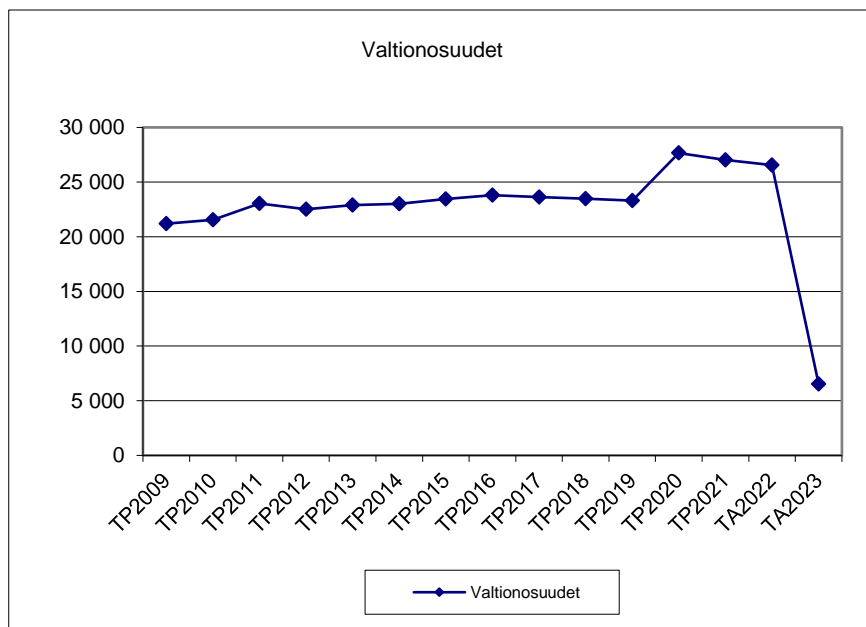
Vuosina 2017, 2018 ja 2019 kiky-sopimuksen mukainen lomarahojen leikkaus 30 %

Verotulot	1000 euroa	euroa/as.
TP2009	19 569	2 536
TP2010	20 135	2 636
TP2011	20 828	2 739
TP2012	20 946	2 740
TP2013	21 599	2 837
TP2014	22 444	2 996
TP2015	23 251	3 126
TP2016	23 136	3 156
TP2017	22 750	3 138
TP2018	23 161	3 240
TP2019	23 573	3 362
TP2020	23 624	3 424
TP2021	25 656	3 771
TA2022	25 586	3 708
TA2023	15 785	2 321

Valtionosuudet	1000 euroa	euroa/as.
TP2009	21 196	2 747
TP2010	21 546	2 821
TP2011	23 032	3 029
TP2012	22 506	2 944
TP2013	22 896	3 008
TP2014	23 015	3 072
TP2015	23 465	3 155
TP2016	23 805	3 247
TP2017	23 620	3 257
TP2018	23 467	3 282
TP2019	23 313	3 325
TP2020	27 656	4 009
TP2021	27 031	3 973
TA2022	26 567	3 850
TA2023	6 530	960

RAHOITUSLASKELMAN SISÄLTÖ

RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2023

Vuosikate (siirtyy tuloslaskelmasta) kertoo sen minkä verran tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on hieman suurempi kuin poistot, joten se riittää korvausinvestointeihin mutta ei lainojen lyhennyksiin.

Investoinnit nettona (eli bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja myyntituotoilla) kertoo, paljonko kunta tarvitsee rahaa investointien rahoittamiseen.

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta osoittaa sen minkä verran investoinneista jää lainoituksella katettavaksi (tulorahoituksen ja investointien erotus).

Lainakannan muutokset kertoo sen minkä verran velkaannutaan lisää tai minkä verran lainakanta pienenee talousarviovuoden aikana. Vuoden 2023 talousarviossa lainakanta kasvaa edellisestä vuodesta, joten kaupunki velkaantuu lisää. Vanhoja lainoja lyhennetään 7.100.000 eurolla ja jotta kaikki investoinnit ja lainojen lyhennykset pystytään rahoittamaan, on uutta lainaa varauduttu ottamaan 9.200.000 euroa.

Rahoitustoiminnan nettokassavirta kertoo varsinaisen toiminnan, investointien ja lainoituksen erotuksen. Vuonna 2023 nettokassavirta on – 3.084.849 euroa, mikä katetaan sijoituksia tulouttamalla tai ottamalla lisää lainaa. Tästä kaupunginhallitus tekee myöhemmin päätöksen.

RAHOITUSLASKELMA TA 2023

	TP2021 euro	TA2022 euro	TA2023 euro
VUOSIKATE	3 731 967	2 216 629	2 580 151
Satunnaiset erät	0		
Tulorahoituksen korjauserät	226 998		
Tulorahoitus	3 958 965	2 216 629	2 580 151
Investoinnit, netto	-2 376 696	-6 411 300	-7 765 000
Varsinaisen toim. ja inv. kassavirta	1 582 269	-4 194 671	-5 184 849
Antolainauksen muutokset	166 976		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 415 000	5 995 000	9 200 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-5 714 545	-5 800 000	-7 100 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000		
Lainakannan muutokset	-299 545	195 000	2 100 000
Vastaavien muutokset taseessa	456 213		
Vastattavien muutokset taseessa	617 477		
Rahoitustoiminnan kassavirta	941 121	195 000	2 100 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	2 523 390	-3 999 671	-3 084 849

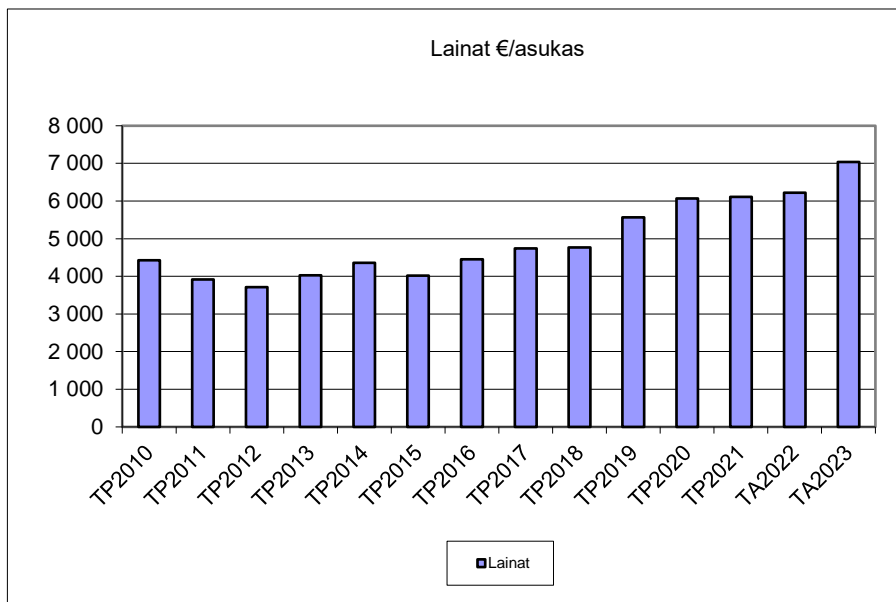
Vuoden 2023 rahoitusvaje n. 3 miljoonaa euroa katetaan sijoituksia tulouttamalla tai ottamalla lisää lainaa. Päätöksen tekee myöhemmin kaupunginhallitus.

RAHOITUSLASKELMA 2024 - 2026

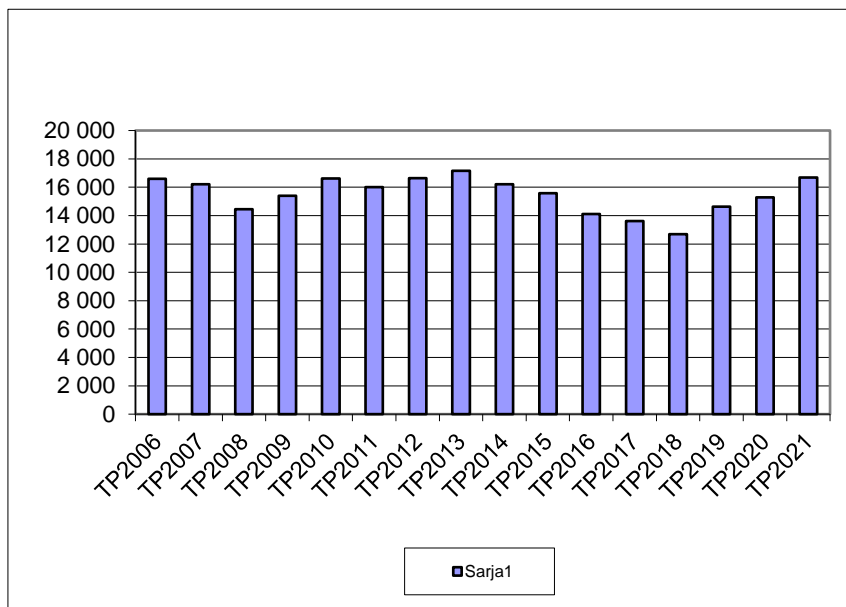
	TS2024 euro	TS2025 euro	TS2026 euro
VUOSIKATE	3 520 668	5 002 882	5 021 485
Investoinnit, netto	-7 050 000	-7 844 000	-1 625 000
Varsinaisen toim. ja inv. kassavirta	-3 529 332	-2 841 118	3 396 485
Antolainauksen muutokset	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 230 000	9 540 000	4 900 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 700 000	-7 900 000	-8 300 000
Lainakannan muutokset	530 000	1 640 000	-3 400 000
Oman pääoman muutokset			
Rahoitustoiminnan kassavirta	530 000	1 640 000	-3 400 000
Rahoitustoiminnan nettokassavirta	-2 999 332	-1 201 118	-3 515

Vuoden 2024 rahoitusvaje n. 3 miljoonaa euroa ja vuoden 2025 rahoitusvaje n. 1,2 miljoonaa euroa katetaan sijoituksia tulouttamalla tai ottamalla lisää lainaa.

Lainat	1000 euroa	euroa/as.
TP2010	33 807	4 426
TP2011	29 812	3 920
TP2012	28 372	3 712
TP2013	30 653	4 027
TP2014	32 648	4 358
TP2015	29 907	4 021
TP2016	32 615	4 449
TP2017	34 361	4 739
TP2018	34 091	4 769
TP2019	39 056	5 570
TP2020	41 850	6 066
TP2021	41 551	6 108
TA2022	42 942	6 223
TA2023	47 846	7 036

Sijoitukset	1000 euroa	euroa/as.
TP2006	16 586	2 114
TP2007	16 220	2 067
TP2008	14 455	1 860
TP2009	15 404	1 997
TP2010	16 623	2 176
TP2011	15 998	2 104
TP2012	16 642	2 177
TP2013	17 163	2 255
TP2014	16 207	2 163
TP2015	15 578	2 094
TP2016	14 120	1 926
TP2017	13 612	1 891
TP2018	12 694	1 776
TP2019	14 629	2 086
TP2020	15 292	2 217
TP2021	16 680	2 452

6000 VAALIT	TP 2021	TA 2022	Työbudj 1- 2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	7 494	2 500	11 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-15 558	-15 550	-14 120
Toimintakate (Netto)	-8 064	-13 050	-2 620
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-15 558	-15 550	-14 120

6010 TARKASTUSTOIMI

Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-19 626	-23 570	-32 000
Toimintakate (Netto)	-19 626	-23 570	-32 000
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-19 626	-23 570	-32 000

60 YLEISHALLINTO

Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 212 147	425 000	448 250
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-34 677 769	-34 569 264	-3 432 530
Toimintakate (Netto)	-33 465 622	-34 144 264	-2 984 280
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-126 103	0	-90 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-34 803 872	-34 569 264	-3 522 530

Toimielin 60 YLEISHALLINTO sisältää myös vastualueiden 6000 VAALIT ja 6010 TARKASTUSTOIMI tiedot

70 SIVISTYSTOIMI	TP 2021	TA 2022	Työbudj 1-2023
Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	1 745 942	2 049 912	2 227 233
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-17 303 135	-17 825 545	-18 812 482
Toimintakate (Netto)	-15 557 193	-15 775 633	-16 585 249
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-49 204	-42 000	-17 000
Tehtävän kokonaiskustannukset	-17 352 339	-17 867 545	-18 829 482

80 TEKNINEN TOIMI

Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	7 900 147	7 310 832	5 828 260
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-8 894 491	-8 184 806	-6 307 080
Toimintakate (Netto)	-994 345	-873 974	-478 820
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-5 886 810	-2 125 000	-2 115 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 781 302	-10 309 806	-8 422 580

RAPORTTI YHTEENSÄ

Tuloarviot ja määrärahat			
Toimintatulot	10 858 235	9 785 744	8 503 743
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0
Toimintamenot	-60 875 395	-60 579 615	-28 552 092
Toimintakate (Netto)	-50 017 160	-50 793 871	-20 048 349
Laskennalliset kustannukset			
Poistot ja arvonalentumiset	-6 062 117	-2 167 000	-2 222 500
Tehtävän kokonaiskustannukset	-66 937 512	-62 746 615	-30 774 592

TILI	NIMITYS	EUR
3001	Vesi- ja jätevesimaksut	-134 000,00
3010	Sähkön myyntituotot	-2 000,00
3061	Metsän myynti	-200 000,00
3099	Muut korvaukset	-15 150,00
3100	Kotikuntakorvaukset	-500 551,00
3115	Muut yhteistoimintakorvaukset	-266 500,00
3140	Muut myyntituotot	-408 700,00
3257	Hoitopäivämaksut	-222 500,00
3270	Lukukausimaksut	-236 000,00
3275	Muut opetus- ja kultt.toimen ma	-200 700,00
3280	Suunnittelu- ja mittaus toiminn	-9 000,00
3285	Rakennusvalvonta- ja -tarkastu	-1 500,00
3300	Työllistämistuki	-82 000,00
3330	Muut tuet ja avustukset	-828 000,00
3410	Asuntojen vuokrat	-178 360,00
3420	Muiden rakennusten vuokrat	-3 863 980,00
3430	Maa- ja vesialueiden vuokrat	-15 000,00
3450	Koneiden ja laitteiden vuokrat	-400,00
3460	Muut vuokratuotot	-1 140,00
3470	Pääomavuokrat	-1 061 980,00
3520	Opp. omavast. koulumatkakus- tan	-21 580,00
3530	Muut tuotot	-254 702,00
	Toimintatuotot yhteensä	-8 503 743,00
4001	Kokouspalkkiot	30 250,00
4002	Vakinaisten palkat	3 477 700,00
4003	Sairaus- ja äitiysloman sijais	208 290,00
4004	Sijaisten palkat	329 440,00
4005	Erilliskorvaukset	212 590,00
4006	Työllistettyjen palkat	138 180,00
4007	Kesätyöntekijöiden palkat	16 260,00
4008	Opettajien palkat VAEL	2 126 380,00
4009	Opettajien palkat KuEI	2 311 540,00
4010	Asiantuntijapalkkiot	500,00
4011	Määräaikaiset palkat	1 043 540,00
4012	Tuntipalkat	780 200,00
4013	Lomarahat	38 600,00
4021	Kokouspalkkiot, ei sotua	61 760,00
4022	Ansionmenetyskorvaukset	3 560,00
4100	KuEL-palkkaperust.eläkemaksu	1 419 570,00
4103	VAEL-maksut	350 850,00
4110	Tasausmaksu	483 000,00

4151	Työnantajan sosiaalivak.mak- sut	153 800,00
4160	Työttömyysvakuutusmaksut	213 570,00
4170	Tapaturmavakuutusmaksut	80 090,00
4180	Muut sosiaalivakuutusmaksut	3 100,00
4300	Asiakaspalvelujen ostot	1 720 940,00
4340	Asiantuntijapalvelut	189 540,00
4341	Toimistopalvelut	28 050,00
4342	ICT-palvelut	441 877,00
4344	Rahoitus- ja pankkipalvelut	5 000,00
4350	Painatukset, ilmoitukset, markk.	79 560,00
4360	Posti- ja kuriiripalvelut	23 750,00
4370	Vakuutukset	92 750,00
4380	Puht.pito- ja pesulapalvelut	342 040,00
4381	Jätehuoltomaksut	37 280,00
4390	Rakenn. ja alueiden rakentamis	543 880,00
4400	Koneiden, kaluston ja laitteid	57 655,00
4410	Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	9 080,00
4411	Ateriapalvelut	1 318 080,00
4420	Matkustus- ja kuljetuspalvelut	736 410,00
4425	Henkilöstön verolliset matkako	7 080,00
4430	Sosiaali- ja terveystalvet	151 600,00
4440	Koulutus- ja kulttuuripalvelut	44 520,00
4441	Henkilöstön koulutuspalvelut	39 000,00
4450	Osuus verotuskustannuksiin	67 920,00
4460	Muut yhteistoimintaosuudet	1 081 880,00
4470	Muut palvelut	631 280,00
4471	Kustannusten korv, päivähoito	15 000,00
4473	Työkalukorvaukset	280,00
4500	Toimisto- ja koulutarvikkeet	81 530,00
4510	Kirjallisuus	292 350,00
4511	Oppimateriaalit/Työaineet	37 120,00
4520	Elintarvikkeet	28 352,00
4530	Vaatteisto	12 740,00
4533	Lääkkeet	500,00
4536	Hoitotarvikkeet	13 925,00
4550	Siivous- ja puhdistusaineet	39 730,00
4560	Poltto- ja voiteluaineet	85 010,00
4568	Lämmitys	535 550,00
4569	Sähkö ja kaasu	785 190,00
4570	Vesi	35 670,00
4580	Kalusto	135 092,00
4581	Kalusto seurattava	46 590,00
4590	Rakennusmateriaali	83 656,00
4600	Muu materiaali	139 745,00
4712	Lasten kotihoidon tuki	345 000,00
4739	Muut avustukset kotitalouksill	2 750,00
4742	Avustukset yhteisöille	395 200,00
4800	Maa- ja vesialueiden vuokrat	19 200,00

4820	Rakennusten ja huoneist. vuokr	3 513 740,00
4840	Koneiden ja laitteiden vuokrat	212 390,00
4860	Muut vuokrat	22 900,00
4895	Pääomavuokrat	420 170,00
4900	Välilliset verot	2 350,00
4940	Muut toimintakulut	118 420,00
	Toimintakulut yhteensä	28 552 092,00
RAPORTTI YHTEENSÄ,toimintakate		20 048 349,00

VAALIT

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

EDUSKUNTAVAALIT

Toiminnan kuvaus: Vuonna 2023 järjestetään valtiolliset eduskuntavaalit. Vuonna 2024 järjestetään Presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kuntavaalit.

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti.

Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kaupunginhallitus.

Eduskuntavaaleissa oikeusministeriö suorittaa kunnalle vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän jokaiselta eduskuntavaaleissa äänioikeutetulta kunnan asukkaalta.

Ennakkoäänestys järjestetään kaupungintalolla ja mahdollisesti Stoolperin kauppakeskuksen VauHaus:n tilassa. Sähköisen äänioikeusrekisterin /sähköisen vaaliluettelon käyttöä jatketaan myös näissä vaaleissa. Äänestysalueita on yksi, 001 Haapajärvi, äänestyspaikkana kaupungintalo.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Äänestysalueita on yksi; Haapajärvi. Ennakkoäänestys järjestetään kaupungin omana toimintana kaupungintalolla ja mahdollisesti Stoolperin kauppakeskuksen VauHaus:n tilassa pyrkien hyvän äänestysaktiivisuuden saavuttamiseen. Ennakkoäänestyksessä käytetään sähköistä äänioikeusrekisteriä sekä vaalipäivän äänestyksessä sähköistä vaaliluetteloa.

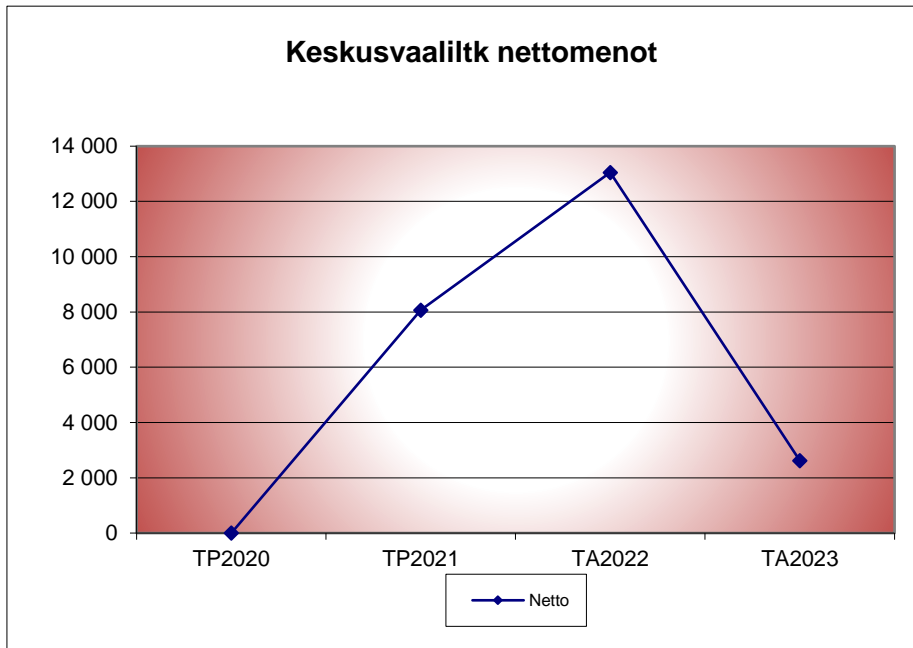
Vuonna 2023 järjestetään

1. eduskuntavaalit

- vaalipäivä on 2.4.2023, ennakkoäänestys 22. – 28.3.2023

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	0	15 558	13 050	14 120
Tulot	0	7 494	0	11 500
Netto	0	8 064	13 050	2 620

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävä on kuntalain 121 §:n mukaan

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Edellä mainitut tarkastuslautakunnan tehtävät voidaan jakaa kolmeen tehtäväkokonaisuuteen: hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestäminen, arviointi ja muut tehtävät.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdyistä muistutuksista asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupungin hallinnon ja talouden hoitoa, antaa arviointikertomuksen valtuustolle. Talousarviossa on varauduttu kahdeksaan (8) kokoukseen ja kolmeen (3) arviointikertomuksen laatimistilaisuuteen vuonna 2023.

Toiminta ja tavoitteet

Arvioinnin kohteena on kaupungin ja sen tytäryhtiöiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi ja saada aikaan oikein järjestetty ja hyvä hallinto sekä taloudenhoito sekä varmistaa mahdollisuus toiminnallisesti ja taloudellisesti riittävään ammattitaitoiseen tilintarkastuksen suorittamiseen.

Tarkastuslautakunnan yhtenä tavoitteena on myös lautakunnan riittävä kouluttautumisen tason saavuttaminen ja asiantuntemuksen lisääminen koulutuksen kautta. Koulutuksella pidetään yllä valmiudet arviointityön asiantuntevaan suorittamiseen huomioiden lakimuutokset.

Lisäksi tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi.

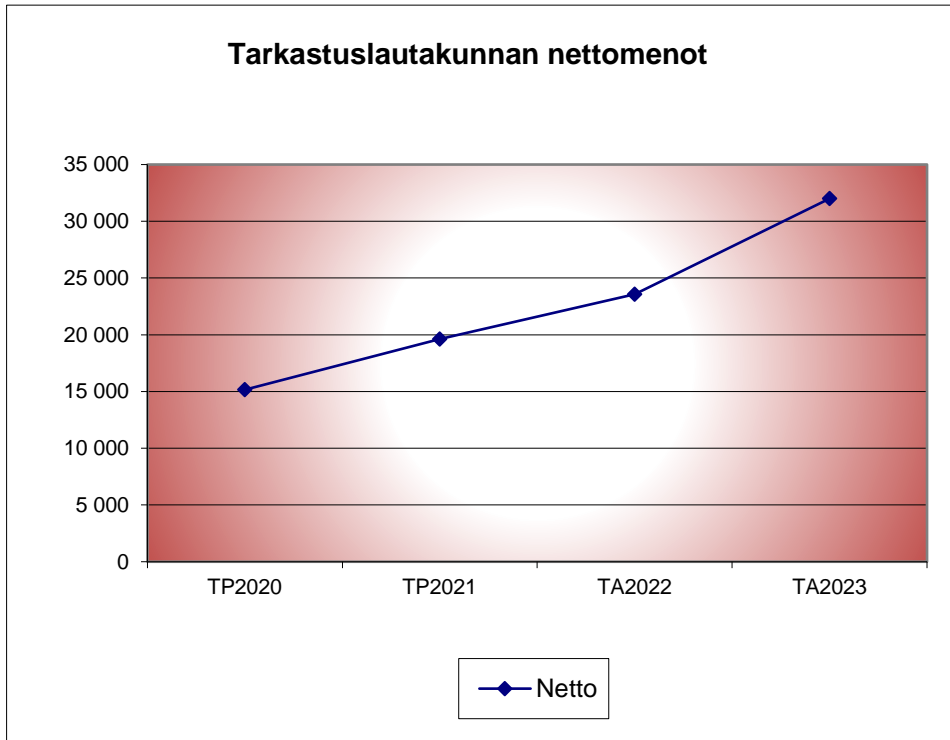
Tarkastuslautakunta valvoo, että tilintarkastus tehdään lakien ja asetusten mukaisesti riittävässä laajuudessa. Tilintarkastaja antaa tarkastuskertomuksen lisäksi sopimuksen mukaisesti kolme (3) kirjallista raporttia vuodessa tarkastuslautakunnalle sekä tarvittaessa suullisia raportteja.

Toimenpiteet

Tarkastuslautakunta arvioi joka päävastuualueiden ja lautakuntien toimintaa ja tavoitteiden toteutumista sekä tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista. Edelleen joka vuosi arvioidaan kaupunginhallituksen ja -valtuuston päätöksiä ja täytäntöönpanoa sekä keskushallinnon toimintaa. Muu arviointi suoritetaan lautakunnan oman työsuunnitelman/-ohjelman mukaisesti.

TARKASTUSTOIMI

	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	15 158	19 626	23 570	32 000
Tulot	0	0	0	0
Netto	15 158	19 626	23 570	32 000

HALLINTOPALVELUT

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja Selännepalvelut

Toimielin: kaupunginhallitus

Kaupunkistrategian mukaiset arvot:

1. Palveluhenkisyys
2. Yrittäjyys, opiskelu ja työnteke
3. Viihtyisä ja luonnonläheinen asumis- ja elinympäristö, josta huolehditaan vastuullisesti
4. Huolenpito kaikista asukkaista

Toiminta-ajatus: Vetovoimainen ja osaava hyvien palvelujen Haapajärvi keskellä Suomea

Visio: Elinvoimainen kestävän kehityksen periaatteita arvostava maaseutukaupunki

Painopistealueet:

1. Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta
2. Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla
3. Koulutus- ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajina
4. Yrittäjähenkisen kaupungin talous kunnossa

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut
  - asiakirjahallinnan ja muut hallintopalvelujen toimistopalvelut
2. Kuntayhtymältä ostettavat palvelut
  - kirjanpito ja palkanlaskenta
  - it –palvelut
3. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
  - maaseutupalvelut
  - maatalouslomituspalvelut
4. Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
  - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut (tytäryhtiö)
5. Valtion tuottamat palvelut
  - yleinen edunvalvonta
  - kuluttajaneuvonta
  - talous- ja velkaneuvonta

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategia 2021 - 2025
- Konserniohjeet
- Henkilöstöohjelma
- Lastensuojeluohjelma
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Terveystiedon edistämishjelma
- Työsuojelun toimintaohjelma
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet
- Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje
- Hankintaohjeet
- Tietoturvapoliittikka
- Maapoliittinen ohjelma

YLEISHALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja sekä talous- ja hallintojohtaja

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisen, talouden ja rahoituksen perusteista.

Hallitus vastaa kaupungin hallinnosta, tiedonhallinnan tehtävistä ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kaupungin etua.

Keskushallinto vastaa keskitetystä asiakirjahallinnon tehtävistä sekä talouden suunnitteluun ja seurantaan liittyvistä tehtävistä ja myös talousarvion laadinnasta sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnasta. Lisäksi se huolehtii kaupunginhallituksen ja –valtuuston kokousasioista ja toteuttaa hallituksen vastuulla olevan tiedonhallintalain tehtävistä sekä työllistämiseen liittyvistä asioista.

Henkilöstöhallinto sisältää kaupungin työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan.

Maaseutupalvelut ostetaan Pyhäjärven kaupungilta, jossa toimii kuntien yhteinen maaseutulautakunta (Pyhäjärvi, Haapajärvi ja Reisjärvi).

Toholammin paikallisyksikkö järjestää lomituspalvelut vuoden 2023 alusta myös Haapajärven maatalousyrityksille.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Talousarviossa on varauduttu 16 kaupunginhallituksen kokoukseen, 8 kaupunginvaltuuston kokoukseen ja 8 iltakouluun.

Sähköistä asiointia ja sähköisiä palveluja kehitetään edelleen. KuntaAkkunan kehittämistyötä jatketaan yhdessä muiden kuntien kanssa. Toiminnanohjausjärjestelmää (TOJ) ylläpidetään koko ajan Dynasty 10:ssä. Sähköisen arkistoinnin käyttöönottoon valmistaudutaan. Tietosuojaa ja tiedonhallintaan liittyviä tehtäviä kehitetään edelleen yhdessä Joki ICT Oy:n kanssa. Confluence -järjestelmän tietoja päivitetään säännöllisesti. Ict -tuki- ja asiantuntijapalvelut ostetaan Joki ICT Oy:ltä. Tukipalvelujen (kirjanpito ja palkanlaskenta) tehtävät ostetaan ”mini” Selänteeltä yhdessä Pyhäjärven kanssa.

Kaupunki avustaa 4H-yhdistystä 9.000 eurolla vuonna 2023 ja lisäksi avustuksiin on varattu 2.000 euroa, mikä jaetaan kaupunginhallituksen erillisellä päätöksellä. Kaupunki maksaa jäsenmaksuja Kuntaliitolle, Pohjois-Pohjanmaan liitolle, Kotiseutuliitolle ja Nihakille. Erittely talousarvion liitteenä.

Ajankohtaisista asioista tiedotetaan henkilökunnalle intrassa, ja tarvittaessa sähköpostilla tai erillisellä tiedotteella. Asioita käsitellään säännöllisesti yhteistyötoimikunnassa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt Terveystieteiden edellyttämän Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnitelman. HYTE-työryhmä on työstänyt em. ohjelmasta ikäryhmittäiset tavoitteet ja toimenpiteet. Kolmas sektori merkittävänä yhteistyökumppanina ja toimijana on edustettuna työryhmässä. Vastuutahot on nimetty. Vuoden mittaan pidettävissä kokouksissa seurataan toimenpiteitten toteutumista. Hyvinvointikertomus kuvaa, sekä hyvinvointitilannetta että kaupungin oman hyvinvointipolitiikan toteutumista ja tuloksia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiaa raportoidaan kaupunginvaltuustolle vuosittain.

Hyvinvointikertomus on sähköisessä muodossa ja eri päävastuualueet käyttävät tätä toiminnan suunnittelun eri vaiheissa. Toimenpide-ehdotukset otetaan huomioon talousarviossa ja –suunnitelmassa mahdollisuuksien mukaan.

Kaupungin henkilöstöä kannustetaan huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan mm. ilmaisoin uimaliipuin ja kuntosalivuoroin. Lisäksi kaupunki antaa mahdollisuuden henkilökunnalle ilmaiseen Jokilatvan opiston kurssiin. Vaihtoehtoisesti näille työhyvinvoinnin ylläpitämisen muodoille (uimahalli ja opiston kurssi) selvitetään smartumin online työhyvinvoinnin muotoa. Henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen on varattu 8.000 euron määräraha. Haapajärven kaupunki on julistautunut savuttomaksi työpaikaksi 1.9.2013.

Palkkatukityöllistäminen on hallintopalveluiden talousarviossa, mistä lähetetään nettolaskutus muille päävastualueille työllistettyjen määrän suhteessa. Kesätyöntekijöitä varten on varattu määräraha 50 koululaisen/opiskelijan kesätyöhön (à 320 euroa). Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu 350.000 euron määräraha.

Uusina toimintoina ja kustannuspaikkoina vuoden 2023 talousarviossa on markkinointi ja viestintä sekä työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtävät. Markkinointi ja viestintä henkilön palkkaaminen perustuu kaupunki-, konserni- ja elinkeinostrategiaan. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluvat pitkäaikaistyöttömille palkkatukityöpaikkojen etsiminen sekä kaupungin organisaatiosta että yrityksistä, veloitetyöllistettävälle työpaikan etsiminen, työkokeilupaikkojen järjestäminen, TE-2024 uudistukseen valmistautuminen, hyvinvointiin ja terveydenedistämiseen kuuluvat asiat sekä kotouttamiseen liittyvät asiat.

Kaupungin sijoitusten nettotuotto lisää sijoitusten pääomaa. Sijoituksia käytetään tarvittaessa valtuuston erikseen päättämiin, pääsääntöisesti investointikohteisiin.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Hallintopalvelujen henkilökunta	6	6	6	6
Kaupungin vakinaisen henkilökunnan vakanssien lkm	269	264	262	224
Työterveyshuollon nettomenot	71 539	49 812	64 000	66 000
Valtuuston kokouksia	6	9	8	8
Hallituksen kokouksia	19	17	16	16

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kaupunki ostaa elinkeino- sekä yritysten neuvonta- ja kehittämispalveluja Haapajärven Yrityspalvelut Oy:ltä. Nivala- Haapajärvi seutukuntayhdistys Nihak ry:ltä ostetaan aluekehityksen ja muita kehittämispalveluja, jotka toteutetaan pääasiassa hankkeiden muodossa. Hankkeet ja projektit sisältävät kaupungin maksusuudet muiden hallinnoimiin projekteihin. Kaupungin hanketoiminta monipuolistuu, koska yrityspalvelut ovat hakeneet ja hakevat hankkeita eri tarkoituksiin.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Elinkeinoelämän edistämiseksi tavoitteena on turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntymistä. Seutukunnalle maksetaan elinkeinojen kehittämistehtävien hoidosta 23.800 euroa. Seutukunnalle maksettava jäsenmaksu vuonna 2023 on 15,50 euroa/asukas, mikä on yhteensä 105.280 euroa ja se käytetään aluekehitykseen liittyvään hanketoimintaan. Haapajärven Yrityspalvelut Oy:lle on varauduttu maksamaan avustusta 270.000 euroa vuonna 2023. Panostus yrityspalvelujen toimintaan perustuu valtuuston päätökseen. Yrityspalvelut raportoivat konserniohjeen mukaisesti kaupunginhallitukselle toiminnastaan ja elinkeinopalveluista.

Kaikkien tytäryhtiöiden asioista pidetään iltakoulu valtuustolle maaliskuu- huhtikuussa.

Hankkeissa ja projekteissa, jotka kohdistuvat eri kohderyhmiin ja toimialoihin, tavoitteena on kehittää kaupungin elinkeinoelämää, asukkaiden osaamista ja elinympäristön tilaa. Yksityiskohtainen luettelo projekteista on talousarvion liitteenä.

Kaupungin osallistumisesta projekteihin päättää kaupunginhallitus. Kaupunginjohtaja tai päävastuualueen johtaja voi kuitenkin päättää osallistumisesta projektiin, jos sen kuntaosuus koko hankkeen aikana on enintään 6.000 euroa. Edellytyksenä on, että talousarvioon on varattu määräraha tarkoitusta varten.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Väkiluku	6 899	6 803	6 900	6 800
Nettomuutto	-108	-94	*	*
Työpaikat	2 921	2 937	*	*
Työttömyysaste (%)	11,7	7,9	*	*
Vuosikate €/asukas	529	549	321	379
Verotulot €/asukas	3 424	3 771	3 708	2 321
Valtionosuudet €/asukas	4 009	3 973	3 850	960
Projektien nettomenot (€)	100 600	167 041	136 610	136 610

*-merkinnällä ei ole virallista tilastotietoa

SELÄNNEPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: kaupunginjohtaja

Toiminnan kuvaus: Peruspalvelukuntayhtymä Selänne on kaupunkien Haapajärvi ja Pyhäjärvi ja kuntien Reisjärvi ja Kärsämäki 1.1.2010 perustama kuntayhtymä. Sote -palvelujen siirtyessä hyvinvointialueen tehtäviin, kuntayhtymä Selänteen tehtäväksi ja vastuulle jää ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa-aineslain ja rakennusvalvonnan palvelut. Eläinlääkintäpalveluissa on käytössä yhteisvastaanottomalli. Kuntayhtymän Tukipalveluyksikkö Selma hoitaa kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut Haapajärvelle ja Pyhäjärvelle.

Kuntayhtymän uudistetun perussopimuksen mukaisesti ylimpänä päätöksentekuelimenä toimii yhtymäkokous. Muita luottamushenkilöiden toimielimiä ovat yhtymähallitus ja tarkastuslautakunta.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta lukien. Hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveyspalvelut sekä palo- ja pelastustoimen tehtävät.

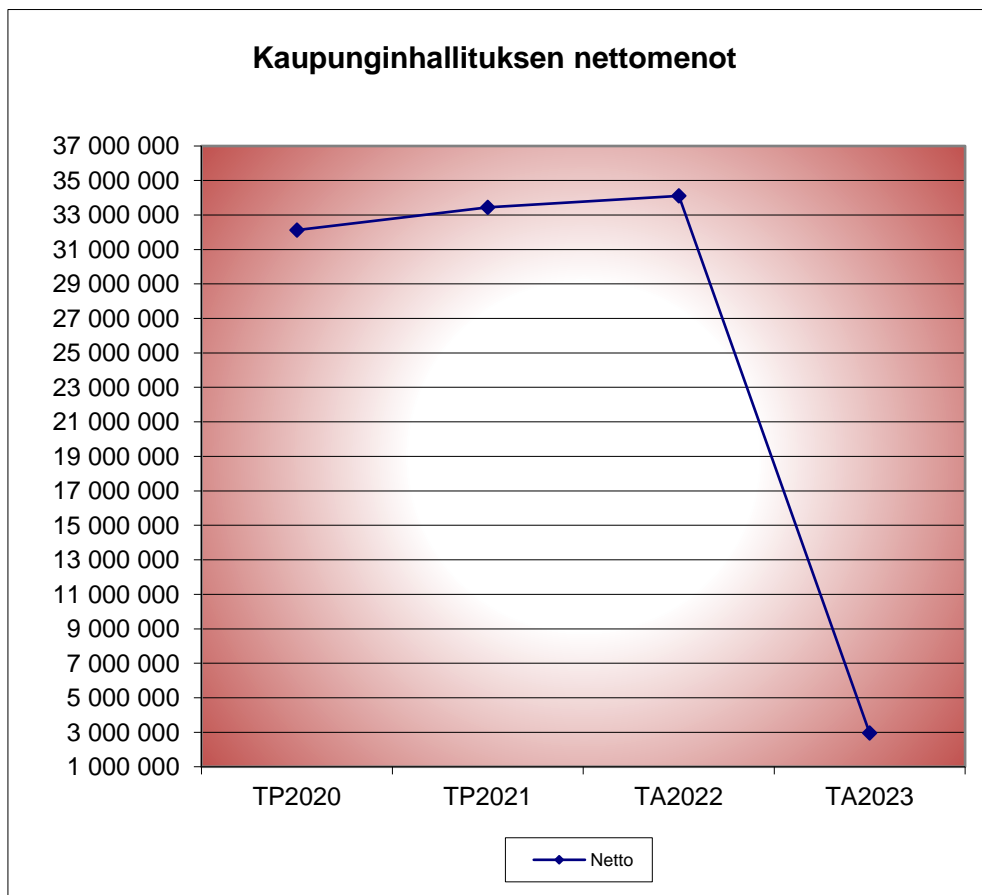
Tavoitteet ja toimenpiteet: Palvelut ostetaan palvelutasosuunnitelman ja vuosittaisen vuosisuunnitelman mukaisesti. Kaupungin maksuosuus Ppky Selänteelle vuodelle 2023 on 1.036.410 euroa. Tämä sisältää ympäristöpalvelut ja tukipalvelut.

Mittarit

Maksuosuus euroa/asukas	TP20	TP21	TA22	TA23
Hallinto ja tukipalvelut	111,63	133,18	133,52	67,27
Hyvinvointipalvelut	1 119,28	1 155,43	1 221,39	0
Terveys- ja vanhuspalvelut	3 076,94	3 245,37	3 164,11	0
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	51,88	71,77	78,61	85,15
Maksuosuus yht. euroa/asukas	4 359,73	4 604,28	4 597,62	152,41

KAUPUNGINHALLITUS

	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	33 098 270	34 642 584	34 532 644	3 386 410
Tulot	965 780	1 204 653	425 000	436 750
Netto	32 132 490	33 437 932	34 107 644	2 949 660

SIVISTYSPALVELUT

Vastuualueet: perusopetus, lukio, vapaa-ajan koulutus, vapaa-aikapalvelut, varhaiskasvatus sekä tukipalveluna koulutoimisto/joukkoliikenne.

Toimielin: sivistyslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet:

Kestävä kehitys ja biotalous osaksi kaupungin tulevaisuutta

- Kestävä kehitys arkipäivän toiminnaksi

Haapajärven vahvuudet tietoisuuteen markkinoinnilla

- Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina

Koulutus. ja kulttuuripalvelut elinvoiman vauhdittajana

- Vetovoimaiset koulutuspalvelut
- Koulutuspalvelujen hyväkuntoiset ja toimivat tilat
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen

Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen

Toimenpiteet:

- Koulujen kestävän kehityksen toiminnan ja opetuksen jatkaminen ja kehittäminen
- Koululaiset ja opiskelijat tekevät osana opetussuunnitelmaa säännönmukaisesti ja suunnitelmallisesti materiaalia paikkakuntaan liittyvistä aiheista eri näkökulmista nettiin ja eri somekanaviin
- Koulujen opetussuunnitelmat ja hanketoiminta
- Varhaiskasvatuksen suunnitelmat ja hanketoiminta
- Lukion ja liiketalouden opetuksen yhteistyön kehittäminen
- Koulujen vierailu- ja tutustumiskäyntipalveluiden myynti ulkomaisille opettajille
- Luonto- ja kulttuuriympäristön hyödyntäminen koulujen opetuksessa
- Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen Haapajärven kaupungin strategian mukaisesti

Palvelutuotannon periaatteet:

1. Kaupungin omana toimintana tuotettavat palvelut

- Varhaiskasvatus
- Perusopetus
- Lukiokoulutus

2. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut

- Toisen asteen koulutuksen ylläpitojärjestelmä
- Kansalaisopisto (Jokilatvan opisto), musiikki- ja tanssiopistopalvelut ja avoin yliopisto
- Kirjasto
- Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut tuotetaan omana tuotantona tai alueellisesti
- Joukkoliikenne
- Selvitetään kaupungin omana toimintana tuotettavien palvelujen tuottamista yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa

Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Perusopetuksen opetussuunnitelma
- Lukion opetussuunnitelma
- Esiopetussuunnitelma
- Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma
- Perusopetuksen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma
- Aikuisten perusopetussuunnitelma
- Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma
- Oulun eteläisen kirjastostrategia

- Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukuntien kuntien liikuntatoimien ja – palveluiden kehittämisohjelma
- Jokilatvan opiston perussopimus
- Perusopetuksen laatutyön toimenpideohjelma
- Koulukohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat
- Haapajärven koulujen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Haapajärven kulttuurikasvatussuunnitelma

KOULUTOIMISTO

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Koulutoimisto huolehtii koulutuksesta ja sen suunnittelusta sekä Haapajärven kaupungin ylläpitämien oppilaitosten toiminnasta. Koulutoimisto sisältää hallinto- ja toimistopalvelut, joukkoliikenteen ja erilaisten hankkeiden hallinnoinnin.

Sivistysjohtajan ja lukion rehtorin tehtävät on yhdistetty 1.4.2022 alkaen määräajaksi 31.7.2023. Palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven kaupunki panostaa koulutukseen kaikissa ikä- ja väestöryhmissä ja koulutus on Haapajärven tärkeä kehittämisväline. Koulutoimisto koordinoi tätä toimintaa huolehtimalla suunnittelu- ja kehittämistyön jatkuvuudesta, seurannan toteuttamisesta ja tulosten analysoinnista sekä henkilöstöresurssien ja taloudellisten toimintaedellytysten turvaamisesta. Se on aloitteellinen ja aktiivinen palvelukeskus.

Joukkoliikenteen suunnittelua jatketaan eri yhteistyötahojen (mm. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Liikenneturva, alueen muut kunnat, Peruspalvelukuntayhtymä Selänne, kaupungin eri hallintokunnat, asukkaat) kanssa. Tavoitteena on nykyisen palvelutason säilyttäminen.

Haapajärven kaupunki on mukana Oulun eteläisen alueen joukkoliikennetyöryhmässä.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Lautakunnan kokouksia	8	8	8	8

PERUSOPETUS

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Toiminnan kuvaus: Perusopetus muodostaa yhtenäisen toiminnallisen kokonaisuuden. Perusopetusta annetaan Haapajärvellä yläkoululla, K.J. Ståhlbergin koululla sekä Oksavan-, Parkkilan-, Tiiton- ja Väliojan kyläkouluilla. Kouluverkon muutokset ja muut säästötoimet toteutetaan talouden arviointimenettelyyn perustuen ja valtuuston päätösten mukaisesti.

Esiopetusmahdollisuus tarjotaan koko ikäluokalle. Esiopetusta annetaan Haapajärven hajautetun mallin mukaisesti erillisissä esiopetusryhmissä K.J. Ståhlbergin koululla, Parkkilan (Parkkilan ja Oksavan esioppilaat) ja Tiiton kyläkouluilla sekä alkuopetuksen yhteydessä Väliojan kyläkoululla.

K.J. Ståhlbergin koulun yhteydessä toimii kehitysvammaisten opetus- ja päivähoitoyksikkö ja pienryhmäopetus. 7. – 9. vuosiluokkien erityisoppilaat on pääosin integroitu yleisopetuksen ryhmiin. Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään erillisen suunnitelman mukaisesti K.J. Ståhlbergin koululla.

Haapajärven yläasteen hallinnoima tuetun oppimisen yksikkö toimii perhekoti Sosiaalipalvelut Leenalan yhteydessä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Perusopetuksen tavoitteena on antaa oppilaille omien kykyjensä mukainen jatko-opintokelpoisuus. Kasvatuksen tavoitteena on omaa elämäänsä hallitseva kansalainen. Oppimaan oppimisen taidot ovat tärkeä painopiste perusopetuksessa.

Opettajan rooli kiinnostuksen ja tiedollisen uteliaisuuden herättäjänä ja innostajana on lapsen ja nuoren elämässä keskeinen (toimiva opettaja - oppilas -suhde). Lähes kaikki perusopetusta koskevat kehittämisen tehtävät ovat luonteeltaan yhteistyötä edellyttäviä, uusien yhteisten käytäntöjen ja ajattelutapojen luomista.

Yhtenäisen peruskoulun periaatetta toteutetaan käyttämällä luokanopettajia yläasteella ja aineenopettajia kyläkouluilla ja K.J. Ståhlbergin koululla sekä sijoittamalla oppilaita ja opetusryhmiä joustavasti (esim. erityisopetus, kielten opetus, yhteiset opettajat, virkojen sijoituspaikat).

Esiopetusta kehitetään koulujen, varhaiskasvatuksen ja kotien välisellä yhteistyöllä.

Esioppilaiden ja koululaisten ohjattua aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun kerhotoimintana K.J. Ståhlbergin esikoululla, Tiiton koululla ja Parkkilan koululla.

Rekrytoinnin ja täydennyskoulutuksen avulla varmistetaan ammattitaitoinen ja pätevä henkilöstö. Erityisopetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opetus turvataan.

Kansainvälisiä yhteistyöverkostoja ja käytännön opetustyötä kehitetään ja uudistetaan jatkuvasti.

K.J. Ståhlbergin koulu jatkaa valtakunnallisessa kerhotoiminnan kehittämishankkeessa. Kaikki peruskoulut ovat mukana harrastamisen Suomen malli hankkeessa ja tarjoavat oppilaille kerhotoimintaa koulupäivien jälkeen.

K.J. Ståhlbergin koulun 6. luokan, kyläkoulujen 5.-6. luokan ja yläkoulun 9. luokan oppilaat osallistuvat Pohjois-Pohjanmaan Yrityskylähankkeeseen. Haapajärven yläaste ja K.J. Ståhlbergin koulu ovat Unesco-kouluja ja ne ovat mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris verkostossa.

Koululaiset ja opiskelijat paikkakunnan markkinoijina on koulujen yhteinen painopistealue. Lisäksi kouluilla on omia painopistealueita.

Haapajärven yläaste jatkaa yhteistyötä Viron Värskan kunnan yhtenäiskoulun kanssa ja Tansanian Maruvangon koulun kanssa.

Koulurakentamisella ja kouluympäristön kehittämisellä varmistetaan ajanmukaiset ja toimivat oppimisympäristöt.

K.J. Ståhlbergin koulu siirtyi esiopetusta lukuun ottamatta väistötiloihin lv. 2020-2021 alussa. Uusi koulurakennus on suunnitteilla Opintielle ja se valmistuu 31.5.2025.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Tehokkuus				
€/ oppilas	8700	10600*	9300	9300
Toiminnan laajuus (oppilaiden lukumäärä)				
0 – 6 luokat	660	660	640	600
7 – 9 luokat	330	315	305	300
Tunnit/ oppilas				
0 – 6 luokat	1,8	1,8	1,9	1,93
7 – 9 luokat	2,1	2,2	2,3	2,2
Opetusryhmien keskikoko				
0 – 6 luokat	18,0	18,0	18,0	18,0
7 – 9 luokat	18,0	19,0	19,0	19,0

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärvellä lisätty vuonna 2021 perusopetuksen kustannuksiin Opetushallituksen kustannuspaikkaraportissa. Kustannusvaikutus on n. 1300 euroa/oppilas.

LUKIO

Vastuullinen viranhaltija: Sivistysjohtaja / lukion rehtori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven lukio on yleissivistävä, ylioppilastutkintoon johtava ja jatko-opintoihin valmistava päivälukio. Täydennämme päiväopintotarjontaa Oulun aikuislukion ja muita etäopintoja tarjoavien palveluiden kautta.

Yhdistelmäututkinnon suorittamiseksi on suunniteltu opintopolku Haapajärven ammattiopiston opiskelijoille. Opinnot johtavat 3 – 3,5 vuoden aikana suoritettuina kaksoistutkintoon tai 4 vuoden opintoina kolmoistutkintoon.

Haapajärven lukio on mukana alueen lukioiden, Centria ammattikorkeakoulun ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteistyöyhtistyksen Eleven+ ry:n toiminnassa. Lukion rehtori on Eleven+ yhdistyksen puheenjohtaja. Yhdistyksen tavoitteena on kehittää alueen koulutuksellista yhteistyötä Oulun eteläisen alueen lukioiden ja alueella toimivien ammattikorkeakoulujen kesken.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Haapajärven lukion tavoitteena on, että valtaosa lukion käyneistä pääsee kohtuullisessa ajassa jatkamaan opintojaan korkeakouluissa tai muissa jatko-opintoihin liittyvissä oppilaitoksissa. Keväällä ylioppilaaksi kirjoittaneiden jatko-opintoihin sijoittuminen selvitetään vuosittain.

Haapajärven lukion painopisteitä ovat kestävä kehitys, lukiolaisten hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen, kansanvälisyys sekä yrittäjämäisen ajattelutavan, sisäisen yrittäjyyden, vahvistaminen. Opetuksessa käytetään runsaasti digitaalisten oppimisympäristöjen tarjoamia mahdollisuuksia. Opettajien täydennyskoulutus on keskeinen tekijä pedagogian kehittämisessä.

Lukio on yksi maamme Unesco-kouluista, joiden toiminnassa otetaan huomioon Unescoon liittyvät asiat kuten globaalit kysymykset, ihmisoikeudet ja kulttuuriperintö. Lukio on mukana Pohjois-Suomen Unesco-koulujen Polaris-verkostossa.

Haapajärven ammattiopiston opiskelijoita opiskelee yhdistelmäututkintopolulla. Lukiolaiset voivat valita ammatillisen koulutuksen opinnoista mm. ohjelmoinnin ja yrittäjyyden opintoja. Opintojen rahoitus hoidetaan molempiin suuntiin toteutuneiden kustannusten mukaan. Lukio ja Haapajärven Jedu ovat hakeneet yhteisen oppilaitoksen nuorisotyöhön liittyvän hankkeen yhteistyössä Jokilaaksojen Nuorten tuki ry:n kanssa.

Haapajärven lukiolle on myönnetty 16 625 euroa valtion erityisavustusta koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi mm. tukiopetuksen avulla. Kyseisen Opetushallituksen myöntämän tuen käyttöaika on 2021 – 2023. Jatkohakemus koronapandemian vaikutusten tasoittamiseksi on haettu. Lukio on saanut myös kestäväan kehitykseen liittyvän yli 10 000 euron valtionavustuksen, kyseinen hanke on nimeltään: Kisaillen kohti kestävää tulevaisuutta.

Lukio on mukana alueen lukioiden yhteisessä etäopintomahdollisuuksia kehittävässä hankkeessa. Hanketta koordinoi Ylivieskan lukio ja hanke on saanut valtionavustusta yli 130 000 euroa. Lukion rehtori kuuluu hankkeen ohjausryhmään.

Haapajärven lukio tarjoa kolmannen vuoden opiskelijoille pakollisten kurssien ja pienten vieraiden kielten oppikirjat lainakappaleina. Ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat kuuluvat toisen asteen uuden oppivelvollisuuslain ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen piiriin. Oppivelvollisuus ja maksuttomuus koskee kaikkia niitä opiskelijoita, jotka ovat syntyneet vuonna 2005 tai sen jälkeen.

Oppivelvollisuuslaki ja maksuton toinen aste lisäävät lukiokoulutuksen kustannuksia ikäluokka kerrallaan.

Lukion opiskelijamäärä vaihtelee vuosittain 110-130 opiskelijan välillä riippuen yläkoulun päättävän luokan oppilaiden määrästä. Syksyllä 2022 lukiossa aloitti 39 uutta opiskelijaa.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän Haapajärven yksikön liiketalouden osaston opetus toimii lukion kanssa yhteisissä tiloissa. Lukiorakennuksen vuokrakustannukset jaetaan opiskelijamäärän suhteessa lukion ja liiketalouden opetuksen kesken.

Lukion tilat ovat myös Jokilatvan opiston koulutuksen käytössä. Jokilatvan opiston opetuksen osuus tiloissa on 10 %.

Lukion opiskelijakohtainen kustannus on noussut huomattavasti vuoden 2021 tilinpäätöksessä ja seuraavissa talousarvioissa. Oppilaskohtaisen kustannuksen nousua selittävät syksyllä 2021 voimaanastunut maksuton toinen aste ja oppivelvollisuus sekä pääomavuokrien lisääminen koulutuksen kustannuksiin vuonna 2021.

Lukion rehtori toimii myös sivistysjohtajana, palkkakustannukset jaetaan puoliksi sivistystoimen hallinnon ja lukion kesken.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Tehokkuus				
€/ opiskelija	8 100	10560*	9300	9300
Toiminnan laajuus (opiskelijoita) (*)	135 (10)	127 (10)	124 (3)	120 (3)
Tunnit/opiskelija	1,50	1,55	1,57	1,57

(* päivälukiolaiset (+ ammattiopiston kaksoistutkintoa suorittavat)

*Koulukiinteistöjen pääomavuokrat on Haapajärven osalta lisätty Opetushallituksen kustannuspaikkareporttiin lukion kustannuksiin vuonna 2021. Pääomavuokrien kustannusvaikutus on ollut n. 1550 euroa/lukion opiskelija.

VAPAA-AJAN KOULUTUS

Jokilatvan opisto

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Koulutuspalveluja annetaan Jokilatvan opistossa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Jokilatvan opisto tarjoaa monipuolisia ja korkeatasoisia opiskelumahdollisuuksia toiminta-alueellaan. Opetuksen saatavuus turvataan hajauttamalla opetus koko toiminta-alueelle. Kustannusten nousun vuoksi tehdään pieni korotus kurssimaksuihin.

Opetuksen pääpaino on käden taidoissa ja taideaineissa eli musiikissa ja kuvataiteissa. Terveys- ja liikuntakasvatusta tarjotaan laaja-alaisesti eri ikä- ja kohderyhmille, pääpaino on terveyttä ja hyvinvointia edistävässä opinnoissa. Kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia edistetään tieto- ja viestintätekniikan opinnoilla. Kielten opetuksessa ja muun opetuksen tarjonnassa vastataan alueen koulutuskysyntään.

Jatketaan verkko- ja etäopetuksen järjestämistä ja opetuksen kehittämistä. Osallistutaan aktiivisesti alan koulutuksiin. Lisätään osaamisperusteisesti järjestettävien kurssien määrää. Kaikki kurssit suunnitellaan lv. 2023-2024 alkaen osaamisperusteisesti, jolloin suunnittelutyön laatu ja valmius osaamisperusteisten kurssien järjestämiseen paranee. Jatketaan syksyllä 2022 käynnistyneen opiston opetussuunnitelman kirjoittamista. Tavoitteena on, että opetussuunnitelma valmistuu vuoden 2023 aikana. Edistetään Ukrainan sotaa paenneiden henkilöiden kotoutumista järjestämällä sitä tukevaa koulutusta.

Jokilatvan opisto tarjoaa toiminta-alueellaan kuvataiteen ja käsityön taiteen perusopetusta. Tanssitaiteen perusopetuksen tuottaa Tanssiopisto Uusikuu. Musiikin taiteen perusopetuksesta vastaa Jokilaaksojen musiikkiopisto.

Mittarit (koko opisto)

	TP20	TP21	TA22	TA23
Tehokkuus				
€/asukas	37,31	41,30	40,28	41,38
€/oppilas	260,78	328,05	247,00	270,64
€/tunti	62,78	63,95	58,71	59,62
Toiminnan laajuus				
Oppilaita (netto)	3 757	3 210	4 100	3 800
Opetustunnit	15 579	16 466	17 250	17 250
Valtionos. perustetunnit (OKM)	15 402	15 214	15 300	15 100
Opetusryhmien keskikoko	13,15	10,20	13,0	13,0

Mittarit (Haapajärven osaston nettokustannukset)

	TP20	TP 21	TA22	TA23
Tehokkuus				
€/asukas	9,86	13,50	9,25	9,63
€/oppilas	56,68	92,54	49,08	54,58
€/tunti	16,72	21,42	13,29	13,64
Toiminnan laajuus				
Oppilaita	1 201	1 023	1 300	1 200
Opetustunnit	4 216	4 420	4 800	4 800
Nettomaksuosuus	70 477	94 666	63 803	65 490

Jokilaaksojen musiikkiopisto

Toiminnan kuvaus: Musiikkiopiston palvelut ostetaan Jokilaaksojen musiikkiopistolta.

Oppilaspaikkoja: 41

Kustannukset: 1 555 euroa/oppilaspaikka

HUOM! Esitys uudesta perussopimuksesta käsitellään 30.11. mennessä. Tämä tulee huomioida em. teksteissä, mikäli Haapajärven kaupunki hyväksyy Jokilaaksojen musiikkiopiston kuntayhtymän esityksen.

Kulttuuripalvelut

Vastuullinen viranhaltija: kansalaisopiston rehtori

Toiminnan kuvaus: Kulttuuripalvelut edistävät ja tukevat taiteen eri alojen harrastamista ja harjoittamista, taidepalvelusten tarjontaa ja käyttöä, kotiseututyötä ja paikallisen kulttuuriperinnön ja – ympäristön vaalimista ja edistämistä.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kulttuuripalveluiden tavoitteena on kuntalaisten henkisen ja sosiaalisen pääoman kasvattaminen ja osaltaan syrjäytymisen ehkäiseminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi luodaan edellytyksiä omaehtoiselle kulttuurin harrastamiselle sekä haapajärvisen identiteetin ja perinteen vahvistumiselle.

Tuetaan järjestöjen järjestämiä tapahtumia antamalla asiantuntija-apua ja tiloja käyttöön. Tiedotetaan haettavista avustuksista ja apurahoista ja jaetaan niitä talousarviomäärärahan puitteissa.

Osallistutaan Haapajärvi-päivien järjestelyihin. Järjestetään vuotuiset kulttuuritapahtumat ja muita tapahtumia yhteistyössä kaupungin omien yksiköiden ja paikallisten toimijoiden, kuten seurakunnan, järjestöjen ja yhdistysten kanssa. Ylläpidetään monipuolista kulttuuritarjontaa kaikenikäisille kuntalaisille.

Kehitetään keväällä 2019 laadittua kulttuurikasvatussuunnitelmaa yhteistyössä kulttuurikasvatussuunnitelma-työryhmän ja koulujen kanssa. Aloitetaan uudistetun suunnitelman jalkautus kouluihin.

Ylläpidetään ja kehitetään K.J. Ståhlbergin lapsuudenkotimuseon toimintaa. Museo pidetään avoinna juhannuksen jälkeisestä keskiviikosta kuuden viikon ajan ja muina aikoina sopimuksen mukaan. Mahdollistetaan museon tutustuminen virtuaalisesti museon ollessa suljettuna.

Jatketaan Teepiknik -tapahtuman kehittämistä yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Luodaan tapahtumasta jatkuva yhteisöllinen perinne. Kehitetään ja ylläpidetään Teekaupunki-teemaa yhteistyössä Tee-toimikunnan ja kaupungin hallintopalveluiden kanssa.

Ylläpidetään kaupungin taidekokoelmaa, teeastiakokoelmaa ja Mika Myllylän palkintokokoelmaa. Kehitetään näyttelyiden virtuaalista ja sisällöllistä tarjontaa. Järjestetään taidenäyttelyitä kirjaston tiloissa. Näyttelytilatyöryhmä jatkaa pysyvien näyttelytilojen suunnittelua. Laaditaan näyttelytilojen sekä kulttuurisalin lämpiö- ja varastotilojen tilantarveselvitys. Selvitetään kulttuurisalin näyttämövalojen vaihtamista energiatehokkaammiksi Led-valoiksi.

Jatketaan kaupungin yleisilmeen kohentamista ja lisätään viihtyvyyttä toteuttamalla erilaisten ryhmien kanssa suunniteltuja katutaideteoksia alikulkuihin ja muihin maalattavaksi sopiviin pintoihin.

Osallistutaan Pohjois-Pohjanmaan kulttuurihyvinvointityöryhmän työskentelyyn ja pyritään laajentamaan kuntalaisten tietoisuutta kulttuurin vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin sekä järjestetään matalan kynnyksen kulttuuritapahtumia yhteistyöverkostojen kanssa. Kulttuurihyvinvointi on vahvasti mukana Haapajärven hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2021 -2025.

Haapajärvi on mukana seutukunnallisessa kulttuurimatkaileuhanke KUMA:ssa. Haapajärven KUMA-työryhmä aloitti työskentelyn syyskuussa 2022. Haapajärvi on yhteistyössä Nivalan ja Pielaveden kanssa Presidenttipolku -hankkeessa, joka on osa Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki hanketta. Jatketaan Presidenttipolku -hankkeen suunnittelua ja toteutusta yhdessä kumppanikuntien ja KUMA -hankkeen yhteistyötahojen kanssa.

Kulttuuriavustukset ovat haettavina maaliskuussa sähköisenä Kunta-Akkuna -sovelluksen kautta.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Tapahtumat (konsertit, näyttelyt, teatteriesitykset, kulttuuritapahtumat)	79	29	45	40
Tapahtumissa osallistujia	5 018	5 080	6500	6500
Teatterisalin käyttö/v (käyttökerrat)	106	125	180	180
Kokoustilan käyttö/v (käyttökerrat)	89	92	110	110
Museossa kävijöitä	504	550	400	350

VARHAISKASVATUS

Vastuualueen johtaja: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Varhaiskasvatuspalvelut vastaavat Haapajärven perheiden tarpeisiin järjestämällä varhaiskasvatuspalveluita lapsille, kunnassa esiintyvää tarvetta vastaavasti. Varhaiskasvatusta annetaan Haapajärvellä päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on tällä hetkellä (17.10.2022) yhteensä 243 vuosina 2017-2021 syntynyttä lasta. Em. aikana kaikkien syntyneiden yhteismäärä on 413 lasta. Eli varhaiskasvatuksen piirissä on 58,90 % kaikista 1-5-vuotiaista lapsista Haapajärvellä. Koska vuonna 2021 syntyneistä lapsista vain 23 on tällä hetkellä hoidossa, se laskee kokonaisprosenttia huomattavan alas. Vuonna 2017-2020 syntyneiden lasten varhaiskasvatuksessa oleva osuus vaihtelee ikäluokasta riippuen 55,6-71,3%:n välillä.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

1.9.2018 voimaan tulleen varhaiskasvatuslain mukaisesti tullaan vuoteen 2030 mennessä muuttamaan varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne uuden lain mukaiseksi.

Varhaiserityiskasvatusta tarvitsevien lasten hoito järjestetään inklusion periaattein varhaiskasvatuslain mukaisesti. Lapsen erityistarpeet huomioidaan hoitopaikkasijoitusta tehtäessä. Tarvittaessa lapsiryhmän kokoa pienennetään tai ryhmään lisätään henkilökuntaa (ryhmävastaja tai tarvittaessa henkilökohtainen avustaja). Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (VEO) työpanos on lain mukaisesti käytettävissä varhaiskasvatuksen toimipisteissä konsultaatio- ja ohjausperiaatteella.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi valtion erityisavustuksen Haapajärven varhaiskasvatukselle ajalle 1.6.2022-31.12.2023 varhaiskasvatuslain mukaisen tuen uudistamisen edistämiseksi. Hankkeen aikana arvioidaan ja kehitetään edelleen varhaiskasvatuksen tuen käytäntöjä sekä uudistetaan moniammatillisia yhteistyöryhmiä ja -käytäntöjä. Erityisavustusta saatiin yhteensä 160.000,00 euroa kyseiselle ajanjaksolle.

Varhaiskasvatussuunnitelma tehdään jokaiselle lapselle henkilökohtaisesti, yhteistyössä lapsen ja huoltajien kanssa, lapsen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon toteuttamisen pohjaksi. Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tarvitsema tuen tarve, tukitoimenpiteet ja niiden toteuttaminen, yhteistyössä tarvittavien asiantuntijoiden kanssa.

Päiväkodeissa toimitaan pienryhmäpedagogiikan mukaisesti. Jokaisessa varhaiskasvatuspaikassa ympäristökasvatus on osana jokapäiväistä toimintaa. Lisäksi mahdollistetaan lasten ja perheiden osallisuus toimintaan suunnitelmallisesti.

Lasten hoitotuki maksetaan perheille KELA:n perusteiden mukaisesti, jotka eivät ole kunnallisen päivähoiton piirissä ja järjestävät lastensa hoidon itse.

Varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa kehitetään erityisesti seuraavien asioiden osalta:

- * Tuen uudistamisen edistäminen varhaiskasvatuksessa ja monialaisissa yhteistyöverkostoissa
- * Lasten tunnetaitokasvatus
- * Leikin ja oppimisympäristön kehittäminen
- * Liikkuminen luonnossa ja lähiympäristössä

Henkilöstön työskentelyn tukeminen ja työhyvinvoinnin edistäminen

* Työkierto koko varhaiskasvatuksen sisällä tukee henkilöstön työssä jaksamista ja varhaiskasvatuksen laaja-alaista kehittämistä

* Työhyvinvoinnin tukeminen varhaiskasvatuksen muutoksissa

Varhaiskasvatuslain mukaiset terveelliset ja turvalliset toimitilat

* Jukolan hankesuunnittelun jatkaminen. Kartanon päiväkodin korvaavien tilojen vuokrasopimus päättyy lokakuussa 2025. Jukolan päiväkodin yhteyteen on suunniteltu varaus Kartanon päiväkodin kahden osaston lisärakentamiseen. Tavoitteena, että tulevaisuudessa varhaiskasvatuksessa Haapajärvellä on 2 päiväkotiyksikköä (päiväkoti Satakieli ja päiväkotijukola). Yksiköiden yhdistäminen säästää menoja henkilöstön tehokkaan yhteiskäytön mahdollistuessa isommassa yksikössä sekä tukipalveluissa mm. ruokapalveluissa, siivouksessa ja kiinteistönhuollossa.

* Huolehditaan turvallisuudesta sekä toimitilojen sisällä, ulkoalueilla että varhaiskasvatuspaikkojen läheisyydessä liikuttaessa

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Lapsia päivähoidossa				
31.12. tilastopäivänä	218	214	220	230
1.1.–31.12. aikana	343	305	330	350
Lapsia yhteensä lastenhoidontukien piirissä				
Kotihoito	1395	705	800	700
Yksityinen hoito	164	55	50	30
Osittainen tuki	176	170	170	100

Päiväkodit

Vastuullinen viranhaltija: Päiväkodin johtaja (päiväkoti Satakieli ja päiväkotijukola) ja Varhaiskasvatuksen johtaja (päiväkoti Kartano)

Toiminnan kuvaus: Haapajärvellä toimii kolme päiväkotia.

Päiväkoti Satakieli on 87-paikkainen päiväkotijukola, joka on avoinna arkipäivisin, noin klo 6.30 - 17.30 välisenä aikana.

Kartanon päiväkotijukola vastaa vuorohoidontarpeesta, ja siellä on yhteensä 42 hoitopaikkaa. Kartanon päiväkotijukola toimii tarvittaessa kaikkina viikonpäivinä ja ympäri vuorokauden.

Päiväkoti Jukolassa on 66 hoitopaikkaa. Jukola toimii arkipäivisin, noin klo 6.00-17.30 välisenä aikana

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Läsnäolopäivät:				
Päiväkoti Satakieli	14 147	15 968	15000	16000
Kartanon päiväkotijukola	7 023	6 547	6800	6800
Päiväkoti Satulaakso	4 615	5 370	6500	0
Päiväkoti Jukola	0	571	3000	10000

Perhepäivähoito

Vastuullinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja

Toiminnan kuvaus: Perhepäivähoitoa järjestetään hoitajan kotona tapahtuvana perhepäivähoitona. Vuoden 2023 alussa Haapajärven varhaiskasvatuksessa on yhteensä 4 vakinaista perhepäivähoitajaa

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Läsnäolopäivät: Perhepäivähoito	3 954	3715	4200	3000

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuualueen johtaja: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Vapaa-aikapalvelujen tehtävänä on huolehtia kaupungin kirjastopalvelujen sekä nuoris- ja liikuntapalvelujen tuottamisesta osana kaupungin sivistyspalveluja.

Kirjasto- ja tietopalvelut

Vastuullinen viranhaltija: Kirjastotoimenjohtaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunginkirjasto vastaa sekä Haapajärven että Pyhäjärven kaupunkien kirjastopalveluista.

Kirjastopalveluja tarjotaan Haapajärvellä pääkirjaston ja Pyhäjärvellä Pyhäjärven kirjaston sekä molemmissa kaupungeissa kirjastoauton avulla. Lisäksi kirjastokortilla on käytettävissä laaja valikoima e-palveluita.

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjasto tukee toiminnallaan osallisuutta sekä kokonaisvaltaista hyvinvointia.

Kirjastotilat ovat esteettömiä, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukevia

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille pääsyn aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin. Se edistää lukemista ja kulttuuria sekä tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan sekä monipuoliseen lukutaitoon. Lisäksi kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Pääsääntöisesti Haapajärven kaupunginkirjasto on avoinna talvikaudella 49, kesällä 40 tuntia/viikko, Pyhäjärven kirjasto on avoinna 45 tuntia/viikko. Kirjastot ovat avoinna koko vuoden. Pyhäjärven kirjasto toimii tois- taiseksi väistötiloissa.

Haapajärven kirjastoauto toimii Haapajärven ja Pyhäjärven kaupunkien yhteisenä kirjastoautona. Pysäkkejä kirjastoautolla on yhteensä n.100, aikataulu kahden viikon periodissa. Kirjastoauto palvelee kaikkia alakouluja, päiväkoteja, sekä muun muassa palveluasumisen yksiköitä. Kirjastoauto on poissa liikenteestä viisi viikkoa kesälomien aikana sekä koulujen syys- ja talvilomaviikot.

Haapajärven kirjasto kuuluu joki -kirjastojen kirjastoryhmään. Yhtenä kirjastoryhmänä toimiminen tarkoittaa yhteistä kirjastojärjestelmää, yhteistä aineisto- ja asiakastietokantaa, sekä yhteisiä aineistokuljetuksia, käytösääntöjä ja käytänteitä. Kirjastoryhmällä on myös yhteinen verkkokirjasto sekä kirjastokortti.

Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi keskeisistä painopistealueista. Kouluysteistyön avulla tuemme lukuinon heräämistä ja lukutaidon kehitystä. Kirjasto on mukana Haapajärven kulttuurikasvatus-suunnitelmassa. Kirjaston ja koulun yhteistyön linjaukset ovat samat niin Haapajärvellä kuin myös Pyhäjärvellä.

Muita painopistealueita ovat yhdenvertaisuuden ja kulttuurisen hyvinvoinnin tukeminen, sekä kuntalaisten hyvinvointinäkökulma päivittäisessä kirjastotyössä.

Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistamalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämisapurahoja. Henkilökunta osallistuu aktiivisesti täydennyskoulutukseen ja kehittää osaamistaan.

Kirjastojen tiloissa järjestetään taidenäyttelyitä yhteistyössä kaupungin kulttuuripalvelujen kanssa.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällyksen osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla.

Kirjastotoimenjohtajan palveluja myydään Kärsämäelle.

Projektit ja hankkeet:

Kirjasto hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä jokikirjastojen kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä valtionavustuksia kirjastojen kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Lainaa/asukas yhteensä	12,97	12,85	16,00	16,00
Haapajärven kirjasto lainaa/asukas	12,00	11,21	13,00	13,00
Pyhäjärven kirjasto lainaa/asukas	8,69	10,47	12,00	12,00
Kirjastoauto lainamäärä	28 342	33 884	50 000	50 000
E-aineiston käyttökerrat	21 021	21 488	20 000	20 000
Fyysiset kirjastokäynnit /asukas	5,94	6,15	9,0	8,00
Verkkokäynnit /asukas	2,17	2,51	5,2	5,2

Nuoriso

Vastuullinen viranhaltija: Nuoriso-ohjaaja

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja elämänhallintaa moniammatillisella yhteistyöllä ja laadukkailla nuorisopalveluilla. Toiminnasta vastaa nuorisopalvelut. Suvaitsevuuksia ja erilaisuuden hyväksymistä edistetään kansainvälisyys - ja kulttuurikasvatuksen avulla. Nuorisopalvelut toteuttavat vilpittömästi välittävää varhaista puuttumista. Ennaltaehkäisevä päihdetyö on läsnä kaikissa nuorisopalveluiden toiminnassa.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Nuorisopalveluiden tavoitteena ja tehtävänä on edistää lasten ja nuorten oikeuksien toteutumista, osallisuudella ja vaikuttamismahdollisuuksilla. Lasten ja nuorten yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon parantaminen kuuluu tärkeänä osana nuorisopalveluiden tehtäviin.

Nuorisotalo on auki lukukauden aikana yhteensä noin 60 h viikossa. Stolle aukeaa nuorille iltaisin klo 17:00. Viikonloppuisin, yökahviloita pidetään nuorisotilalla kerran kuukaudessa.

Nuorisotilan toimintapuitteita parannetaan ja monipuolistetaan uusimalla ja kunnostamalla kalusteita ja välineistöä.

Nuorisovaltuusto ja Lasten Parlamentti ovat näkyviä toimielimiä, jotka vaikuttavat nuorten ja lasten elinoloihin, esim. vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin, tuoden omia mielipiteitään julki ja toimien itse aktiivisena toimijana, sekä aloitteiden tekijänä. Uusi nuorisovaltuusto aloittaa toiminnan keväällä 2023.

Avustuksia jaetaan talousarviomäärärahan puitteissa.

Yhteistyötä kolmannen sektorin (yhteisöt, yhdistykset ja järjestöt), seurakunnan, viranomaisten, nuorten työpajan ja naapurikuntien kanssa jatketaan ja kehitetään. Lisäksi yhteistyö kaupungin eri hallintokuntien kanssa on säännöllistä. Yhteistyötä tehdään paljon koulujen kanssa, erityisesti yläkoulun kanssa.

Yhteistyö ei rajoitu vain kunnalliselle tasolle vaan jatkuu maakunnallisella, valtakunnallisella ja kansainvälisellä tasolla. Olemme yhteistyössä eri tahojen kanssa mm. erilaisten hankkeiden ja projektien merkeissä. Toiminta perustuu pitkälti yhdessä eri tahojen kanssa työskentelyyn.

Kansainvälistä toimintaa kehitetään palvelemaan nuorten tarpeita, yhdessä yläkoulun, 4H:n, JEDU:n ja eri hankkeiden kanssa.

Projektit ja hankkeet:

Nuorisopalvelu hakee ja toteuttaa itsenäisesti ja yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa aluehallintoviraston (AVI:n) myöntämiä valtionavustuksia nuorisopalveluiden kokeilu- ja kehittämistoimintaan.

Nuorten työpaja

Toiminnan kuvaus: Nuorten työpajapalvelut ja Etsivä nuorisotyö ostetaan Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:ltä. Nuorisotilat ovat maanantaista perjantaihin Jokilaaksojen Nuorten Tuki ry:llä käytössä. Toimintaa on klo 08:00-16:00.

Mittarit

	TP20	TA21	TA22	TA23
Nuorisotalotoiminta				
Aukiolotunnit/vk	60	60	60	60
Avoimet ovet h/vk	17	17	17	17
Toimintapäivät/v	81	85	60	60
Kävijämäärä/v	1 808	2 344	7900	7800
Muu toiminta				
Erilaiset tapahtumat/v	87	102	80	70
joissa osallistujia	4 611	7 090	9000	8000
Koulupäivystys-toiminta/v, Termostaatti, Kuuloelin	38	47	58	50
joissa osallistujia	1 996	2 140	1800	1500
Nuorisovaltuuston kokouksia/v	9	6	10	8

Vastuullinen viranhaltija: Liikuntakoordinaattori

Toiminnan kuvaus: Haapajärven kaupunki edistää ja mahdollistaa monipuolisen liikunnan harrastamisen eri kohderyhmille. Liikuntapalvelut tukevat urheiluseurojen liikuntakasvatustyötä ja lisäksi myös muiden vapaaehtoisjärjestöjen liikuntatoimintaa mahdollisuuksien mukaan.

Toiminnassa kiinnitetään huomiota kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Liikunnan on todettu olevan yksi tärkeimmistä yksilötason hyvinvoinnin ylläpitäjistä. Liikuntapalvelut ovat mukana koulujen ja päiväkotien liikuntakasvatustyössä, samoin terveysliikunnan ja vanhusväestön liikunnan suunnittelussa ja toteutuksessa muiden hallintokuntien ja eri yhdistysten kanssa.

Liikuntapalvelut suunnittelevat ja toteuttavat liikuntapaikkojen ja -tilojen kunnossapidot, saneeraukset ja uudisrakentamiset yhdessä teknisten palvelujen kanssa. Suunnittelussa on tarvittaessa mukana myös muita hallintokuntia. Liikunnan järjestämisessä ja tukemisessa huomioidaan erityisesti sellaiset liikuntamuodot, joita voidaan harrastaa lähes kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet:

Liikuntapalvelut mahdollistavat laajamittaisen liikunnan harrastamisen kaikille kuntalaisille. Liikuntapalvelut jakavat urheiluseuroille, järjestöille ja yksityisille henkilöille liikuntapaikkavuorot ja myöntävät avustuksia urheiluseuroille ja muille toimijoille.

Liikuntapalveluiden tärkein sisäliikuntatila on monitoimitalo, jota käytetään monipuolisesti niin koulujen liikuntatilana, kuin myös harraste- ja harjoitustilana iltaisin ja viikonloppuina. Monitoimitalooa käytetään liikuntatoiminnan lisäksi mm. messujen, konserttien ja erilaisten juhlien järjestämiseen sekä mahdollisuuksien mukaan eri järjestöjen harrastus- ja kokoontumispaikkana. Jokilatvan opisto käyttää monitoimitalon liikuntatiloja liikuntapireihin ja itse hallinnoi monitoimitalon luokkatiloja opintopiireissään.

Uimahallia ja sen toimintaa kehitetään aktiivisesti käyttäjiä kuunnellen. Liikuntapalvelut tarjoavat esi- ja perusopetuksen oppilaille kaksi ilmaista uintikertaa lukukaudessa. Koulut käyttävät uimahallia luokkaa kohden noin kuusi käyntikertaa vuodessa.

Seutukunnallista liikuntatoimien yhteistyötä jatketaan osallistumalla lähikuntien yhteiseen, yli kuntarajojen kattavaan liikuntatoimintaan. Tarvittaessa tehdään myös yhteishankintoja.

Kannustetaan ja tuetaan urheiluseuroja ja muita paikallisia yhdistyksiä hakemaan ja toteuttamaan Haapajärvelle valtakunnallisia ja alueellisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapalvelut hyödyntävät Haapajärven Kiilojen Someron majaa toiminnassaan.

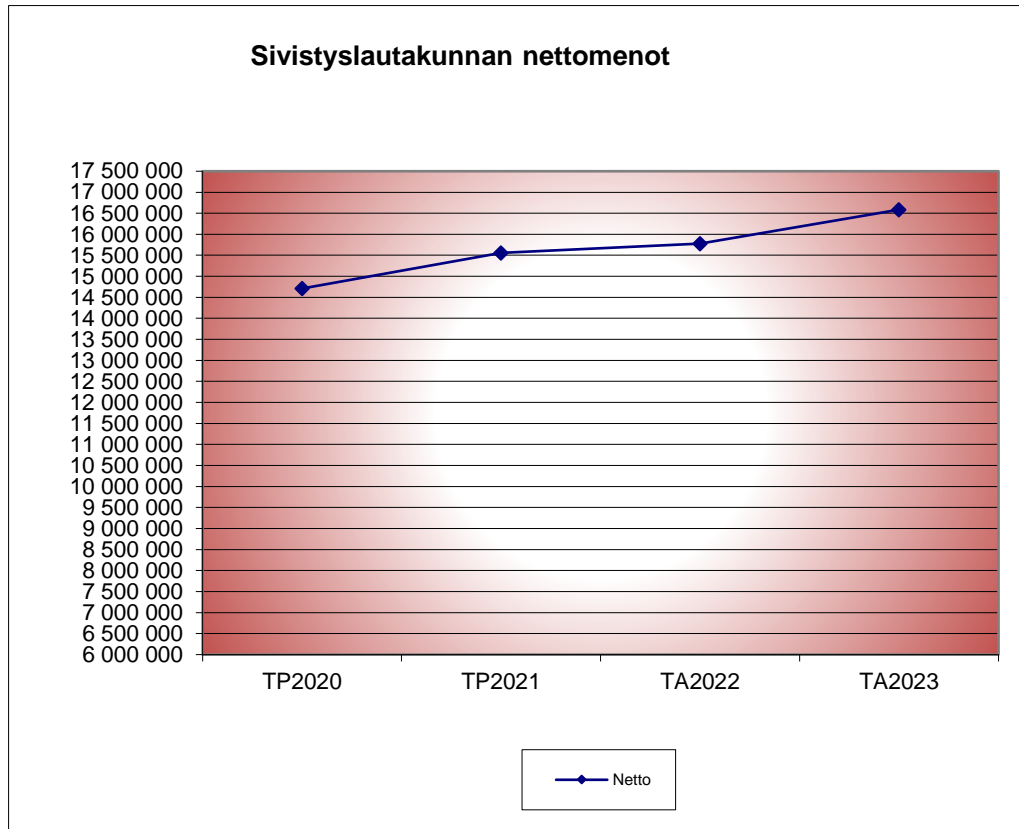
Teknisten palvelujen kanssa yhteistyönä taataan kaikille kuntalaisille monipuolinen liikunnan harrastaminen ylläpitämällä erilaisia liikuntakohteita, kuten esim. pidetään hyvässä kunnossa kaupungin sisäliikuntatilat, hiihtoladut, urheilu- ja pelikentät, jääurheilualueet, frisbeegolfradat, lähiliikunta-alueet ja skeittirampit. Myös uusia lajeja kartoitetaan ja saadut toiveet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan.

Mittarit

	TP20	TP21	TA22	TA23
Monitoimitalon aukiolotunnit	1 128	3 130	3 700	3 700
Monitoimitalolla liikuntakävijöitä (iltakävijät)	43 000	30 600	59 000	59 000
Uimahallin aukiolotunnit yleisölle	1 392	2 580	2 500	2 500
Uimahallilla kävijöitä (sis. asiakkaat +koululaisuinnit)	31 419	35 870	34 000	36 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	16 492 921	17 303 135	17 825 545	18 812 482
Tulot	1 783 244	1 745 942	2 049 912	2 227 233
Netto	14 709 677	15 557 193	15 775 633	16 585 249

TEKNISET PALVELUT

Päävastuualue: Tekniset palvelut

Vastuualueet: Hallinto, kaavoitus- ja mittauspalvelut, tilapalvelut ja kunnallistekniikka.

Toimielimet: Tekninen lautakunta.

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Kaupunkistrategian mukaiset tavoitteet: Tekniset palvelut luo ja ylläpitää viihtyisän, virikkeellisen ja turvallisen asuin-, harrastus- ja työympäristön sekä Haapajärven kaupungin asukkaille, yrityksille että paikkakunnalla vieraileville. Toimenpiteinä ovat mm. ydinkeskustan ja torialueen edelleen kehittäminen, kaupungin tarjoamien toimintaedellytysten (kaavoitus, tontit, toimitilat) ylläpitäminen ja kehittäminen, hyvinvoinnin ja harrastamisen edistäminen kaupungin tarjoamilla liikuntapalveluilla, sekä katuverkoston peruskorjausten toteuttaminen ohjelman ja talousarviomäärärahojen mukaisesti.

Palvelutuotannon periaatteet:

- Teknisissä palveluissa omana toimintana tuotettavat palvelut:

- Hallinto tuotetaan kokonaan omana toimintana
- Kaavoitus- ja mittauspalvelut tuotetaan omana toimintana 3. kohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta
- Tilapalveluiden vuosikorjaus ja alueiden kunnossapito tuotetaan osittain omana tuotantona ja kiinteistöhoito pääosin omana tuotantona, pienet investointikohteet rakennetaan kaupungin omana työnä
- Varikon toiminnot pääosin kaupungin omana tuotantona
- Liikenneväylien sekä puistojen ja urheilualueiden kunnossapito pääosin kaupungin omana työnä
- Ateriapalvelut ja puhtauspalvelut siirtyvät 1.1.2023 alkaen vuonna 2022 perustettuun Inhouse-yhtiöön.

1. Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut:

- rakennusvalvonta, korjausneuvonta, ympäristönsuojelu ja ympäristöterveydenhoito

2. Yksityisiltä palveluiden tuottajilta ostettavat palvelut:

- osittain ostettavia palveluita: vuosikorjaustyöt, kiinteistöjen alueiden kunnossapito, kaluston kunnossapito, liikenneväylien, puistojen ja urheilualueiden kunnossapito
- tarvittaessa myös mittaus- ja maaperätutkimukset
- rakennussiivous, lyhytaikainen siivoustyö
- suurimmaksi osaksi yksityisiltä ostettavia palveluja: suurten talonrakennuskohteiden rakentaminen, rakennusten suunnittelu, isojen kunnallistekniikan kohteiden suunnittelu ja rakentaminen
- kokonaan yksityisiltä tai valtiolta ostettavat palvelut: yksityisteiden talviauraus, kaavojen laatiminen, kiinteistöinsinöörin palvelut, metsien hoito, vesihuolto

3. Voimassa olevat strategiat ja ohjelmat:

- Kiinteistöhallinnan kehittäminen
- Tilahankkeiden suunnittelu- ja toteutusohjeet
- Tilamäärien ja hankkeiden hallinta
- Liikenneturvallisuussuunnitelma
- Katujen peruskorjausohjelma
- Katuvalaistusohjelma
- Vesihuollon kehittämissuunnitelma
- Pohjavesien suojelusuunnitelma (lausunnolla)
- Laaja hyvinvointikertomus 2021-2025

HALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinto tuottaa teknisten palveluiden ja lautakunnan tarvitsemat hallintopalvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Teknisten palvelujen ostoreskontra ja laskutus hoidetaan siten, että viivästyskorkoja ei synny.

Tekniselle lautakunnalle saapuneet aloitteet ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit tuotetaan vähintään kerran kuukaudessa.

Tunnuslukuja laskettaessa kaupungin asukaslukuna on käytetty vuosina 2019-2022 7291 henkilöä ja 2023 asukaslukuna on käytetty 6803 henkilöä.

Mittarit:

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
Nettomenot €/as	48,19	54,11	52,11	51,01	62,89

KAAVOITUS- JA MITTAUSPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti. Mittaustoiminnasta huolehditaan asiakkaiden ja yleisen tarpeen mukaisesti. Vastataan kiinteistörekisterinpidosta yhdessä maanmittauslaitoksen kanssa. Huolehditaan kaupungin maakiinteistöjen hallinnosta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Keskenikäisten asemakaavatöiden laatiminen hyväksymispäätöstä varten. Tonttijakojen laatiminen tarpeiden mukaan sekä lohkomisten (tontit, yleiset alueet) ja muiden kiinteistötoimitusten suorittaminen vastaamaan asiakkaiden tarvetta. Kiinteistörekisterin pito ja kiinteistöomaisuuden hallinto.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä 4. kaupunginosassa Karpalosuo, LT alueella Valtakatu/Ouluntie korttelissa 63.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Roikolan 2. kaupunginosassa korttelissa 11 sekä samalla suunnitellaan alueen liikennejärjestelyt.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Palomäen 5. kaupunginosassa Impivaarankadulla korttelissa 556 sekä viereisellä puistoalueella.

Hakulinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Korteperän tuulivoimapuiston osayleiskaavan laadinta on vireillä.

Asemakaavan muutoksen laadinta on vireillä Ronkaalan 1. kaupunginosassa korttelissa 215.

Pohjanmaan maanmittaustoimistosta ostetaan kiinteistöinsinöörin palvelut.

Mittarit:

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
Asemakaavoitus, nettomeno €/as	1,62	1,51	0,74	1,95	0,85
Asemakaavaa ha	729	729	729	729	729
Asemakaavan laadinta vireillä ha	10,20	0,96	1,86		8,8
Osayleiskaavaa ha	3877	3877	3 877	3877	3877
Osayleiskaavan laadinta vireillä ha	0	0	0	0	
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavaa ha	2494	2494	3344	2494	3344
Tuulivoimapuistojen osayleiskaavan laadinta vireillä ha	850	850	850	850	
Kyläkaavan laadinta vireillä	0	535	0	0	0
Mittaustoiminta, nettomeno €/as	32,50	32,45	25,69	28,41	31,94
Kiinteistötoimituksia kpl/v	8	6	3	15	15
Hyväksytyt tonttijakoja kpl	319	320	323	326	328

Metsien hoito

Vastuullinen viranhaltija: Maanmittausteknikko

Toiminnan kuvaus: Kaupungin omistama metsäomaisuus hoidetaan hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Metsänhoitotoimenpiteet suoritetaan metsätaloussuunnitelman ja talousarvion mukaan.

Mittarit:

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
Menot €/as	8,44	11,58	13,11	7,56	7,45
Tulot €/as	27,16	30,82	55,60	29,63	31,60

TILAPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: Kiinteistöpäällikkö

Toiminnan kuvaus: Tilapalvelut vastuualueen tehtävänä on ylläpitää kaupungin omistuksessa olevat rakennukset tarkoituksen mukaisessa ja käytön vaatimuksia vastaavassa kunnossa. Tähän kuuluu mm. kiinteistöjen ulkoalueiden kunnossapito, teknisten järjestelmien vuosihuollot ja -korjaukset, jätehuolto sekä rikkoutumisesta ja kuluneisuudesta johtuvat rakennustekniset työt sekä vuosikorjaukset. Lisäksi tehtäviin kuuluu kiinteistöjen talotekniikasta, lämpö-, sähkö-, vesi- ja jätehuollosta vastaaminen. Kustannuslaskentaa suoritetaan mm. sisäisten ja ulkoisten vuokrien tason määrittämiseksi sekä erilaisten määrärahatarpeiden selvittämiseksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Toiminnassa pyritään taloudellisuuteen ja tehokkuuteen kiinteistöhallinta ohjeen mukaisesti. Kiinteistöautomaatiota hyödynnetään rakennusten talotekniikan ohjauksessa ja valvonnassa mahdollisimman tehokkaasti mm. kiinteistöjen toimivuuden varmistamiseksi ja energian säästämiseksi. Automaatiota uusitaan ja sen piiriin liitetään mahdollisuuksien mukaan lisää kiinteistöjä. Lisäksi tutkitaan uusiutuvan energian säästö- ja käyttömahdollisuuksia Hinku-kunta päätöksen mukaisesti.

Kiinteistöjen vuosikorjaukset ja ylläpito:

Toiminnan kuvaus: Vuosikorjausten tavoitteena on pitää korjausvelan kasvaminen mahdollisimman pienenä. Korjauksilla varmistetaan kiinteistöjen toimivuus ja turvallisuus, sekä pidetään ne teknisesti tilojen käytön edellyttämässä kunnossa.

Kiinteistöhoito vastaa kaupungin omistamien rakennusten käyttökuntoisuudesta.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Tavoitteena on pitää tilat rakennusteknisesti kunnossa joko omana työnä tai ostopalveluilla. Tiloja muuntamalla voidaan niiden käyttötarkoitusta muuttaa paremmin käyttäjän tarpeita vastaavaksi. ROS:n (Rakennuskannan omistajapoliittinen suunnitelma) ja ”Tilamäärien ja -hankkeiden hallintaohje” mukaisesti tarpeettomiksi jääneet rakennukset myydään tai puretaan. Kiinteistöstrategian laadintaa selvitetään vuoden 2023 aikana.

Kiinteistöt ja piha-alueet pidetään siinä kunnossa, että tiloja voidaan käyttää turvallisesti ja taloudellisesti. Yhteistyötä vuokralojen kanssa jatketaan. Henkilökunnan koulutusta jatketaan tarvittaessa.

Mittarit

Vuosikorjauksen alaiset tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411

Kiinteistöhoidossa olevat tilat rakennuskuutioiden mukaan.

Rm ³	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Suorassa omistuksessa	219 397	219 397	215 588	195 986	191 672	195 411
Vuokralat Oy	68 814	68 814	61 020	53 420	53 420	53 420
Yhteensä	288 211	288 211	276 608	249 406	245 092	248 831

KUNNALLISTEKNIikka

Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Viihtyisien ja turvallisten puisto- ja urheilualueiden sekä liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Puistot pidetään viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina. Puistojen hoito järjestetään vastuuhenkilön sekä kesän ajaksi palkattujen kesä- ja kausityöntekijöiden avulla.

Varikko

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonekalustoa, huolehtia tavarahankinnasta ja varastoinnista.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kaupungin omistama kalusto pidetään toimintakuntoisena. Viranomaisten vaatimat lupa ja korttikoulutukset pidetään ajantasalla. Työsuojelua ja riskien arviointia tehostetaan.

Mittarit

Työkoneiden tunnit/vuosi:

1700 h/traktori (2 kpl)

400 h/tiekarhu

850 h/avolavapakettiauto

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
Menot €/as	38,61	34,13	50,06	56,68	59,93
Tulot €/as	22,31	16,81	19,86	16,55	17,64

Liikenneväylät

Vastuullinen viranhaltija: Yhdyskuntateknikko

Toiminnan kuvaus: Katujen ja katuväylien kunnossapito sekä uusien rakennuttaminen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Kadut ja tiet pidetään liikennöitävässä kunnossa. Yksityisteiden talviaurausta jatketaan ja kaupunki laskuttaa omavastuuosuuden pysyvästi asuttujen kiinteistöjen osalta. Kaupunki osallistuu edelleen kuntaosuudella sellaisten yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden. Katuväylien uusiminen energiatehokkaimiksi määrärahojen puitteissa sellaisilla katusuoksilla, jotka eivät kuulu lähivuosisien katujen perussuunnitelmaan.

Mittarit

Ylläpidettäviä katuja 37 km.

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
€/km/v	6010	5531	5543	3899	5714

Ylläpidettäviä yksityisteitä 260 km.

	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
€/km/v	364,38	109,72	450,22	391,15	500

Puistot, tori ja urheilualueet

Vastuullinen viranhaltija: Työnjohtaja

Toiminnan kuvaus: Ulkoliikuntapaikat pidetään käyttökunnossa, puistot ja tori pidetään viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Someron, Pitkänkankaan, Haagan valaistut ladut sekä Taistonpuiston ladut pidetään hiihdettävässä kunnossa. Muiden latujen kunnossapito tilanteen ja tarpeen mukaan. Someron aluetta kehitetään määrärahojen puitteissa. Urheilualueilla pidetään suorituspaikat ja -välineet kilpailukunnossa. Minigolf-radan ja liikennepuiston kesäaikaista valvontaa jatketaan koululaisten avulla. Puistojen rakentamista ja kalustamista jatketaan määrärahojen puitteissa.

Mittarit	TP19	TP20	TP21	TA22	TA23
Nettomenot €/as	41,26	37,34	37,33	36,06	27,79

Hulevesiviemärit

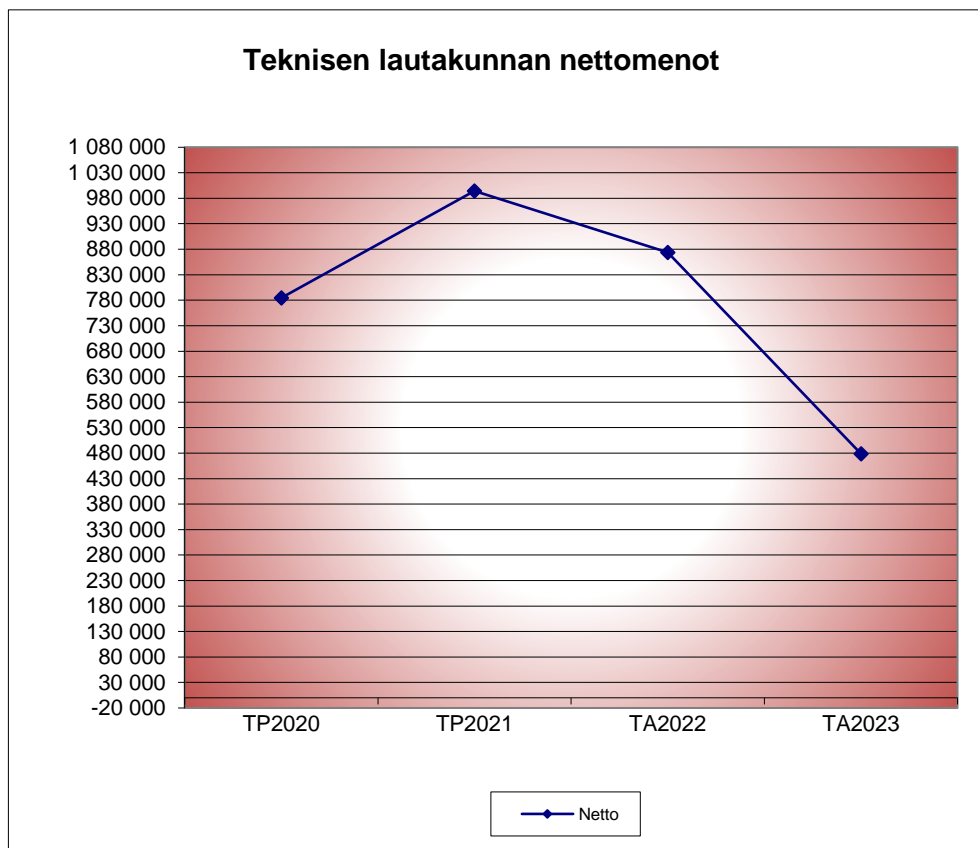
Vastuullinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Kaava-alueella peritään hulevesimaksua, joka tuloutetaan tälle menokohdalle ja ko. maksuilla pidetään kunnossa hulevesiviemärit sekä katujen ja muiden yleisten alueiden avo-ojat.

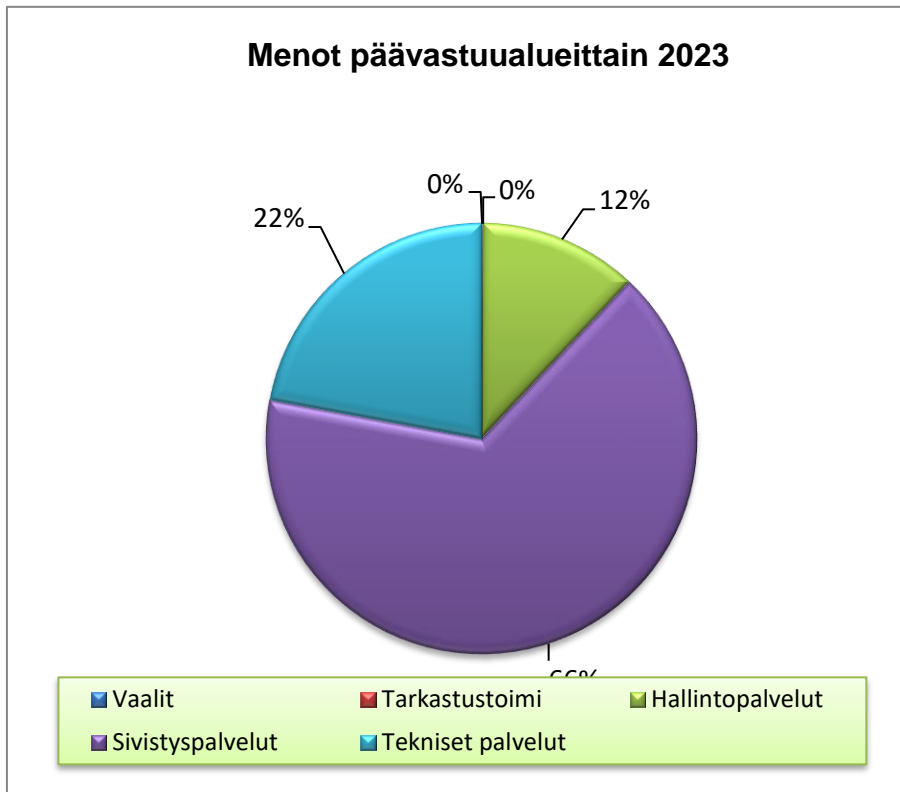
Hulevesiviemäröinnin suunnittelussa ja rakentamisessa yhteistyön syventäminen Haapajärven Vesi Oy:n kanssa vuotovesien ja kiinteistöiltä jätevesiviemäriin johdettavien hulevesien vähentämiseksi.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

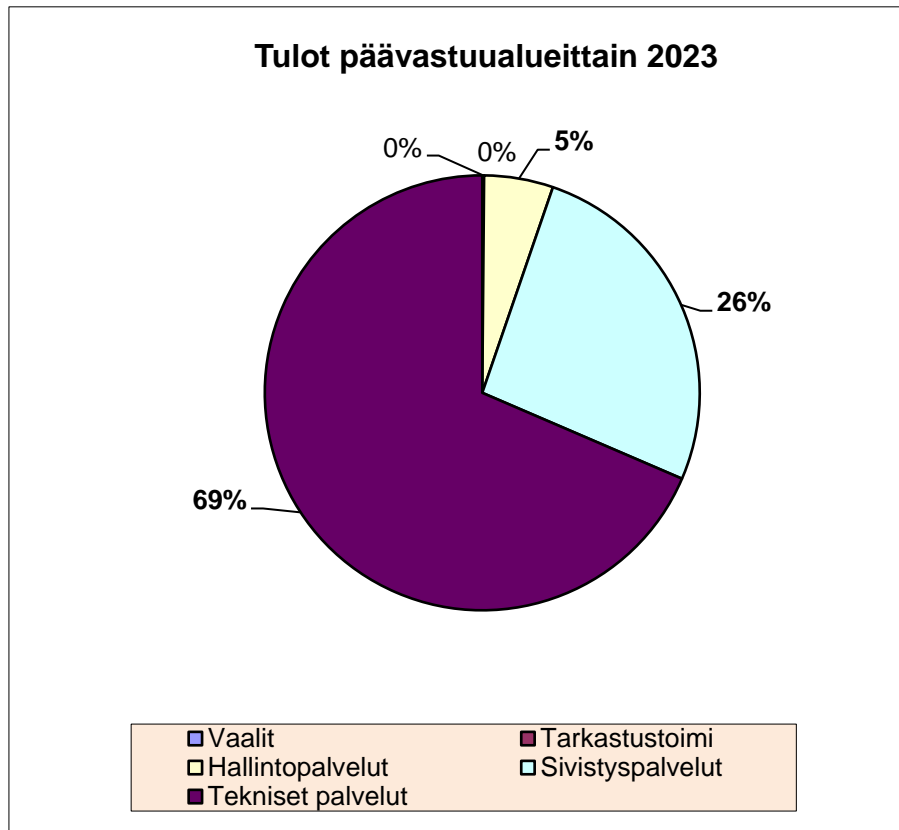
	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	8 253 008	8 894 491	8 184 806	6 307 080
Tulot	7 468 440	7 900 147	7 310 832	5 828 260
Netto	784 568	994 345	873 974	478 820

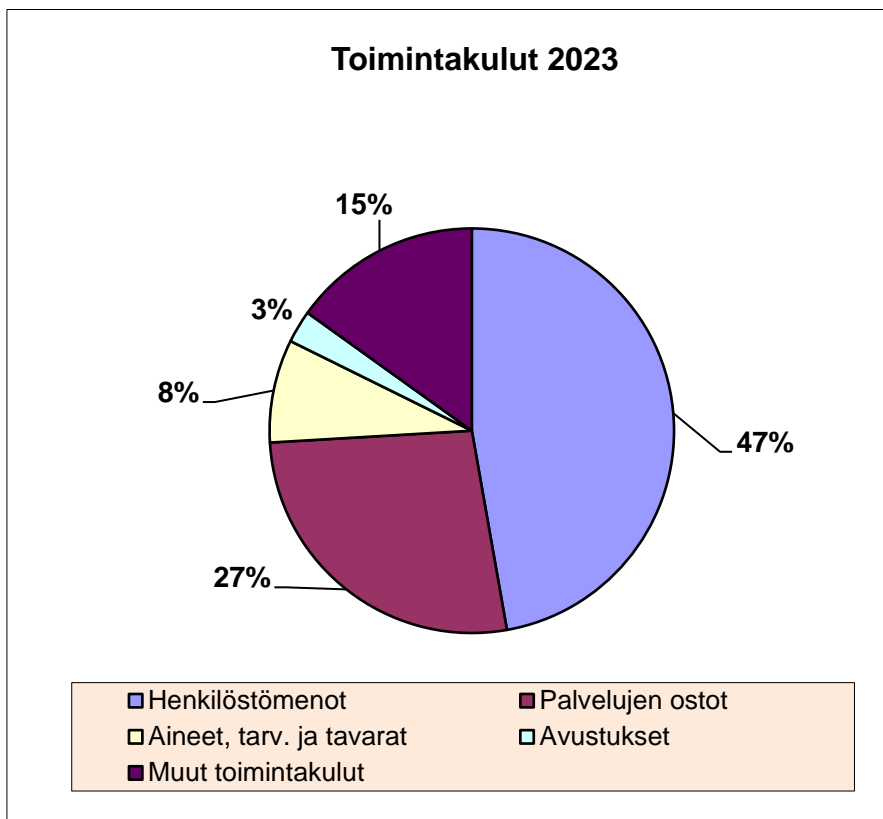
TA2023	Menot	Tulot
Vaalit	14 120	11 500
Tarkastustoimi	32 000	0
Hallintopalvelut	3 386 410	436 750
Sivistyspalvelut	18 812 482	2 227 233
Tekniset palvelut	6 307 080	5 828 260
Yhteensä	28 552 092	8 503 743

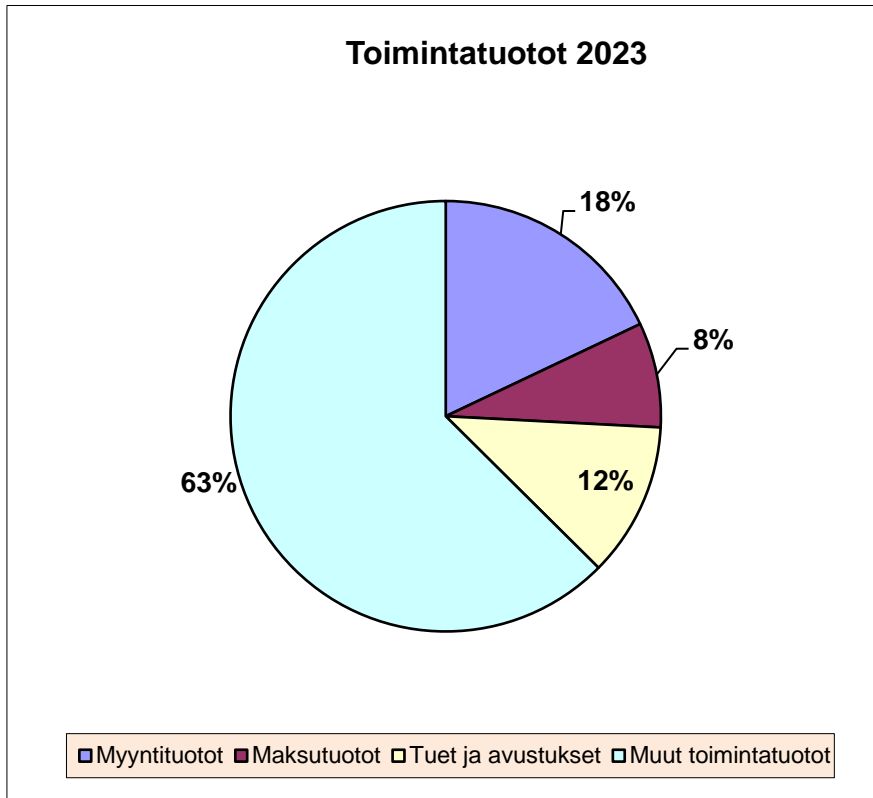
TA2023	Menot	Tulot
Vaalit	14 120	11 500
Tarkastustoimi	32 000	0
Hallintopalvelut	3 386 410	436 750
Sivistyspalvelut	18 812 482	2 227 233
Tekniset palvelut	6 307 080	5 828 260
Yhteensä	28 552 092	8 503 743

Toimintakulut	TA2023
Henkilöstömenot	13 482 770
Palvelujen ostot	7 664 452
Aineet, tarv. ja tavarat	2 352 750
Avustukset	742 950
Muut toimintakulut	4 309 170
Toimintakulut yhteensä	28 552 092

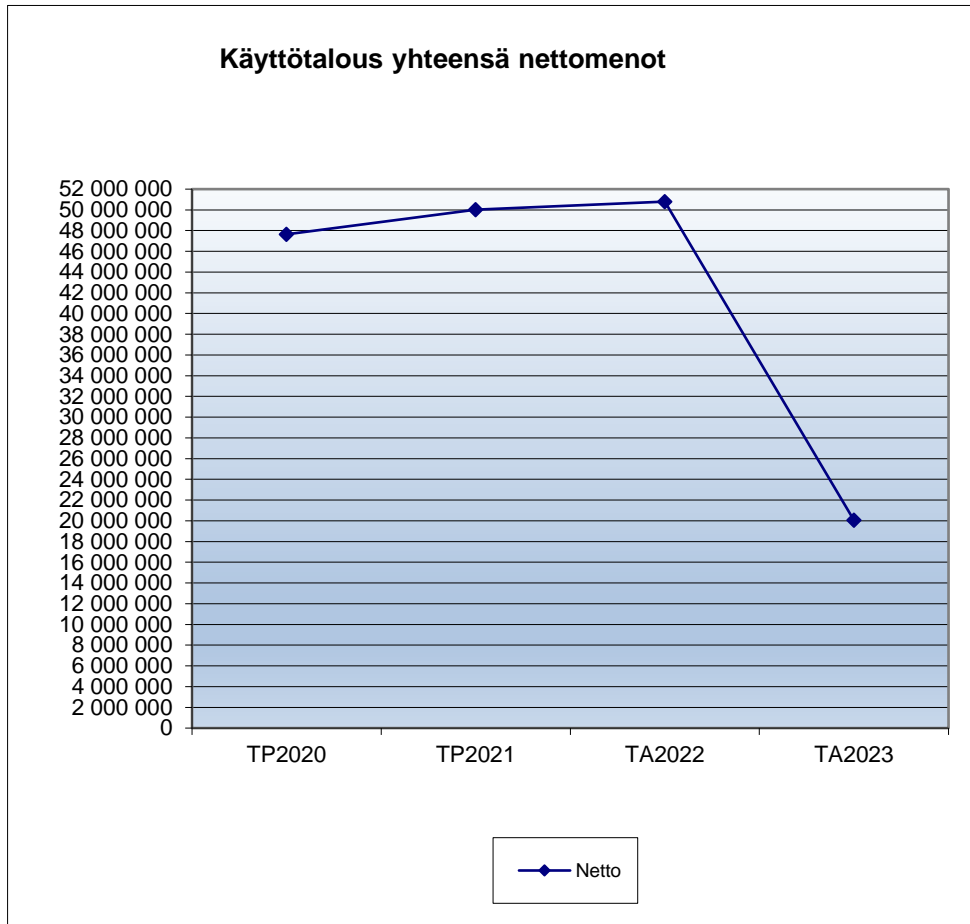

Toimintatuotot	TA2023
Myyntituotot	1 526 901
Maksutuotot	669 700
Tuet ja avustukset	986 500
Muut toimintatuotot	5 320 642
Toimintatuotot yhteensä	8 503 743

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ

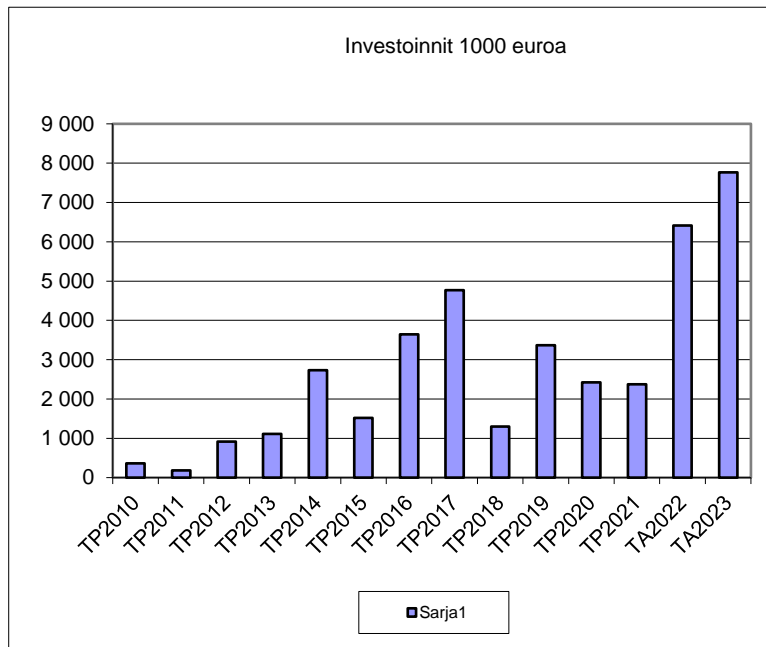
	TP2020	TP2021	TA2022	TA2023
Menot	57 859 356	60 875 395	60 579 615	28 552 092
Tulot	10 217 463	10 858 235	9 785 744	8 503 743
Netto	47 641 893	50 017 160	50 793 871	20 048 349

Investointiohjelma ja -suunnitelma 2023-26

	2023	2024	2025	2026
Talonrakennus				
Terveyskeskus				
Korvaavat tilat	2 550 000	500 000	450 000	
K.J. Ståhlbergin koulu + liikuntasali + keskuskeittiö	3 500 000	5 200 000	4 729 000	
avustukset liikuntasaliin	-200 000	-265 000		
parkkialue		60 000	60 000	
Jukolan päiväkodin laajennus, 2 lapsiryhmää	50 000			
Monitoimitalo	300 000	300 000	400 000	500 000
Pienet hankkeet (kunnossapito ja pienet rakennelmat)	365 000	925 000	180 000	145 000
Kunnallistekniikka				
Roikolantie, asfaltointi ja reunakiveys	100 000			
Isokatu:				
Kuusaantie-Roikolantie	250 000			
Roikolantie-Karjakuja			600 000	
Kuusaantie			250 000	
Puistokatu/Rantakatu				700 000
Vt 27 Lujabet./Hasan liittymä	630 000			
Ely-keskuksen avustus	-315 000			
Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen	155 000	75 000	45 000	15 000
Hulevesiviemärit/avo-ojat/vuotovesiselvitys	110 000	70 000	70 000	70 000
Pienet hankkeet	205 000	110 000	110 000	70 000
Irtain omaisuus				
Hallinto/kiinteistöjen osto	50 000	50 000	50 000	50 000
Hallinto/kiinteistöjen myynti	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sivistyspalvelut	0	20 000	895 000	70 000
Tekniset palvelut	40 000	15 000	15 000	15 000
Ympäristöhankkeiden osuudet	25 000	40 000	40 000	40 000
YHTEENSÄ	7 765 000	7 050 000	7 844 000	1 625 000

Investoinnit	1000 euroa	eu-roa/as.
TP2010	359	47
TP2011	185	24
TP2012	916	120
TP2013	1 111	146
TP2014	2 730	364
TP2015	1 521	204
TP2016	3 643	497
TP2017	4 768	658
TP2018	1 298	182
TP2019	3 364	480
TP2020	2 425	351
TP2021	2 377	349
TA2022	6 411	929
TA2023	7 765	1142

Investoinnit vuosille 2023 - 2026	poisto- aika	lautakun- nan esitys	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
KAUPUNGINHALLITUS kp. 6021						
9000. Tontit ja maa-alueet						
kiinteistöjen osto		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
kiinteistöjen myynti		-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Kaupunginhallitus yhteensä		0	0	0	0	0

SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Sivistyspalvelut toim. 7061						
Koneet ja kalustot/koulut ja päiväkodit	3 v.					
Koulujen ja päiväkotien koneet ja kalusto				20 000	20 000	20 000
K.J. Ståhlbergin koulu						
irtaimisto					850 000	50 000
Koneet ja kalustot/vapaa-aika	5 v.	20 000				
Ronkaalan uimarannan alueen kehittäminen				20 000	25 000	
Sivistyslautakunta yhteensä		20 000	0	40 000	895 000	70 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA toim.8140						
Tekniset palvelut						
Omat toimitilat kp. 8041						
9215. Terveyskeskus	20 v.	2 500 000	2 550 000	500 000	450 000	
9215. Suunnittelu ja rakentaminen		2 500 000	2 500 000			
Korvaavat tilat vaihe 2			50 000	500 000	450 000	
9208. K.J.S:n koulu, liikuntasali ja keskuskeittiö	20 v.	3 300 000	3 300 000	4 995 000	4 789 000	
9208. suunnittelu ja rakentaminen		3 500 000	3 500 000	5 200 000	4 729 000	
avustukset			-200 000	-265 000		
parkkialue				60 000	60 000	
9273. Jukolan päiväkodin laajennus (kaksi lapsiryhmää)	20 v.	50 000	50 000			
9238. Monitoimitalo	20 v.	300 000	300 000	300 000	400 000	500 000
9238. kiireelliset korjaukset		300 000	300 000			
Muut hankkeet	20 v.	365 000	365 000	905 000	180 000	145 000
Kulttuuritalo						
9202. vesikaton kunnostustyöt		40 000	40 000			
9240. valaistus, akustot, sisäpinnat				40 000	40 000	
kiinteistöautomaation uusiminen						25 000
Lukio						
9214. valaistuksen uusiminen		20 000	20 000			
9239. lvi-järjestelmän kunnostus				25 000	25 000	
sisäpintojen saneerauksia						40 000
Tiiton koulu						
välttämättömät kunnostukset		20 000	20 000			
Oksavan koulu						
PTS:n mukaiset toimet		60 000	60 000	340 000		
Parkkilan koulu						

PTS:n mukaiset toimet		60 000	60 000	340 000		
Päiväkoti Satakieli						
piha-aidan uusiminen				25 000		
ulkoverhouksen uusiminen					35 000	
9273. Päiväkoti Jukola						
9273. piha-aita		40 000	40 000			
9204. Stolle						
9204. kuivatusosat		15 000	15 000			
ikkunat, huoltomaalaus				35 000		
Pesäpallokenttä ja yleisurheilukenttä						
9232. ppk ulkomaalaus ja yukentän wc:t		20 000		20 000		
K.J.Ståhlbergin lapsuudenkoti museo						
9203. vesikaton korjaus		30 000	30 000			
avustus						
9104. Hinku-kuntahanke		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
9121. Jätehuolto, jäteasemat		10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
9117. Arvaamattomat korjaukset		50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Talonrakennus yhteensä		6 565 000	6 565 000	6 700 000	5 819 000	645 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet						
Kadut kp. 8014	15 v.	350 000	350 000	0	850 000	700 000
9115. Roikolantie; asf.,reunakiveys,viimeistely		100 000	100 000			
9122. Isokatu		250 000				
Kuusaantie - Roikolantie			250 000			
Roikolantie - Karjakuja					600 000	
Kuusaantie					250 000	
Puistokatu / Rantakatu						700 000
VT27/KLV/Lujabetonin/HASAN liittymä	15 v.	315 000	315 000			
9105. Silatien/liittymän rakentaminen+kanavoinnit		630 000	630 000			
Elykeskus osuus EAKR		-315 000	-315 000			
9292. Katujen ja yleisten alueiden rakentaminen	15 v.	250 000	250 000	130 000	100 000	70 000
Niittykadun jatke ja parkkialue		80 000	80 000			
Savimäenpuhto kehittäminen, katuvalaistus + asfaltointi		60 000		60 000	30 000	
9293. Impivaarankadun valaistus		10 000	10 000			
9121. Lajittelupihan liittymäjärjestely ja lumenkaato-paikka		50 000	50 000			
9296. Hulevesiviemärit/avo-ojat/vuotovesiselvitys	15 v.	110 000	110 000	70 000	70 000	70 000
Oksavan siirtoviemärin tuloutus Haapajärven Vesi Oy			(-70425)	(-70000)		
9290. Katujen päällystäminen	15 v.	15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
9290. varaus päällystetöihin		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
Muut hankkeet	15 v.	205 000	205 000	110 000	110 000	70 000
9114. suunnittelu, kohdentamattomat ja kaavoitushankkeet		50 000	50 000	30 000	30 000	30 000
9293. katuvalojen uusiminen		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
9118 puistot ja yl.alueet, varaus puistojen rakentamiseen		20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Liikenneturvallisuussuunnitelman kohteet		40 000	40 000	40 000	40 000	
9123. Skeittiramppien uusiminen		35 000	35 000			

9123. rakentaminen			35 000			
9120. Autiorannan riippusilta, vesioikeuden lupa, suunnitelmat		40 000	40 000			
Kiinteät rakenteet ja laitteet		1 135 000	1 135 000	255 000	1 075 000	855 000
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v.	25 000	25 000	40 000	40 000	40 000
Vattenfall puitesopimus						
9101. Hpj kunnostushankkeet		10 000	10 000	30 000	30 000	30 000
avustus			0	0	0	0
9291. yksityistiet, ym. (Tarkekangas, päätös tehty)		15 000	15 000	10 000	10 000	10 000
Muut pitkävaikutteiset menot		25 000	25 000	40 000	40 000	40 000
Irtainomaisuus						
9124. Koneet ja kalustot/tekpa	3/5 v.					
varaus kalustohankintoihin		15 000	15 000	15 000	15 000	15 000
yläaste uuni		25 000	25 000			
Irtainomaisuus yhteensä		40 000	40 000	15 000	15 000	15 000
Tekninen lautakunta yhteensä		7 765 000	7 765 000	7 010 000	6 949 000	1 555 000
Investoinnit vuosille 2023 - 2026 yhteensä		7 765 000	7 765 000	7 050 000	7 844 000	1 625 000
Kaikki vuodet yhteensä		24 284 000				
Keskimäärin vuodessa		6 071 000				

Kaupungin kuntaosuudet projekteihin:

Hankkeen nimi	2023 Netto	2024 Netto	2025 Netto
Vyyhti-verkosto	1 500 €		
Keskipiste-Leader Kuntaosuus	88 000 €	88 000 €	88 000 €
Kerttu Saalasti säätiö: Kuntaosuus	3 860 €	3 860 €	3 860 €
Alueellisen liikenneturvallisuustyön toimijamalli (Hallinnoija: P-Pohjanmaan Ely -keskus)	3 800 €	3 800 €	3 800 €
Navi-Go! Ohjaamatoiminnan kehittämishanke	4 000 €		
Haapajärven bioöljyalostamon toteutettavuustar- kas telu ja ymp.ystävällisien puunsuoja-aineiden jalos- tumahdollisuuksien selvitys -hanke (ei päätöstä)	17 000 €	17 000 €	
Kunta-Akkuna -hanke, digitaaliset palvelut	3 450 €	3 450 €	3 450 €
Teepiknik	5 000 €	5 000 €	5 000 €
Varaus uusiin hankkeisiin	10 000 €	10 000 €	10 000 €
Yhteensä	136 610 €	131 110 €	114 110 €

AVUSTUKSET	2022	2023	2023
	Myönnetty	Anottu	Myönnetään
Haapajärven 4H-yhdistys	9000	12000	9000
(4H-yhdistyksellä on lisäksi ilmainen toimistohuone)			
Varaus avustuksiin (jaetaan kh:n erillisten päätösten mukaisesti)	2000		2000
	11 000	12 000	11 000

JÄSENMAKSUT	2021	2022	2022
Nivala-Haapajärven seutukunta	107 500	106 250	105 280
Pohjois-Pohjanmaan liitto	53 942	54 000	54 000
Suomen Kuntaliitto	22 075	28 680	23 800
Suomen Kotiseutuliitto	320	320	320
	183 837	189 250	183 400

HAAPAJÄRVEN KAUPUNGIN VIRANHALTIJAT JA TYÖNTEKIJÄT				
	v.2020	v.2021	v.2022	v.2023
HALLINTOPALVELUT				
Kaupunginhallitus				
Kaupunginjohtaja	1	1	1	1
Yhteensä	1	1	1	1
Hallintopalvelut				
Talous- ja hallintojohtaja	1	1	1	1
Hallintosihteeri	1	1	1	1
Toimistosihteeri	1	1	1	1
Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori				1
Markkinointi- ja viestintähenkilö				1
Yhteensä	3	3	3	5
Kuntouttava työtoiminta				
Vastaava työvalmentaja	1	1	1	0
Työvalmentaja	1	1	1	0
Yhteensä	2	2	2	0
Hallintopalvelut yhteensä	6	6	6	6
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Hallinto				
Sivistysjohtaja	1	1	1	0,5
Toimistosihteeri	1	1	1	1
Yhteensä	2	2	2	1,5
Perusopetus				
Rehtori	2	2	2	2
Lehtori	21	21	21	21
Luokanopettaja	29	28	28	26
Esiluokanopettaja	5	5	5	5
Tuntiopettaja (vakituinen)	2	2	1	1
Tuntiopettaja (määräaikaisia)	3	1	1	5
Erytysluokanopettaja	7	7	7	7
Erytisopettaja	2	2	2	2
Koulukuraattori	1	1	1	0
Koulupsykologi	1	1	1	0
Koulusihteeri	1,5	1,5	1,5	1,5
Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5
Koulunkäynninohjaaja	14	14	14	11
Ap/ip ohjaaja	2	2	2	2
Yhteensä	91	88	87	84
Lukio				
Rehtori	1	1	1	0,5
Lehtori	9	9	9	9
Koulusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,5
Yhteensä	10,5	10,5	10,5	10
Jokilatvan opisto				
Rehtori	1	1	1	1
Päätoiminen opettaja (vakituinen)	1	1	1	1
Päätoiminen opettaja (määräaikaisia)	10	9	9	7
Päätoiminen tuntiopettaja (määräaikaisia)	12	11	16	16
Kulttuurituottaja	1	1	1	1
Opistos sihteeri	3	3	3	3
Yhteensä	28	26	31	29
Vapaa-aikapalvelut				
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	1
Kirjastonhoitaja	2	2	2	2

Kirjastovirkailija (sis. Pyhäjärven 4)	8	8	8	7
Nuoriso-ohjaaja	1	1	1	1
Liikuntakoordinaattori	1	1	1	1
Liikunta-alueiden hoitaja	1	1	0	0
Uinninvalvoja	2	2	2	2
Yhteensä	16	16	15	14
Varhaiskasvatus				
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1
Päiväkodin johtaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen ohjaaja	0,5	0	0	0
Palvelusihteeri	0,5	0,5	0,5	0,2
Perhepäivähoitaja	8	7	6	4
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen opettaja	8	8	9	11
Varhaiskasvatuksen opettaja (määräaikainen)			1	0
Varhaiskasvatuksen sosionomi	2	2	3	5
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	17	17	16	21
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (määräaik)			3	0
Varhaiskasvatuksen ryhmäavustaja	9	9	8	11
Varhaiskasv.ryhmäavustaja (määräaikainen)			1,5	2
Yhteensä	48	47,5	51	57,2
Sivistyspalvelut yhteensä	195,5	190	196,5	195,7
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Hallinto				
Tekninen johtaja	1	1	1	1
Kiinteistöpäällikkö	1	1	1	1
Yhdyskuntateknikko	1	1	1	1
Toimistos sihteeri	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1
Kiinteistöveroselvityksen projektityöntekijä		1	1	0
Yhteensä	5	6	6	5
Kaavoitus- ja mittauspalvelut				
Maanmittausteknikko	1	1	1	1
Kartanpiirtäjä	1	1	0	0
Kartoittaja	1	1	1	1
Mittausmies	1	1	1	1
Yhteensä	4	4	3	3
Kunnallistekniikka				
Työnjohtaja	1	1	1	1
Liikunta-alueiden hoitaja/koneenkuljettaja	1	1	1	1
Koneenkuljettaja	3	3	3	3
Puistotyöntekijä/koneenkuljettaja	1	1	1	0,5
Metallimies	1	1	1	1
Yhteensä	7	7	7	6,5
Kiinteistöhoitopalvelut				
Kiinteistöhoitajat	6	6	6	6
Talonmies	0,25	0,25	0,25	0,25
Kirvesmies	2	2	2	2
Yhteensä	8,25	8,25	8,25	8,25
Ateriapalvelut				
Ateria- ja puhtauspalvelujohtaja	1	1	1	0
Keittiöpäällikkö	3	3	3	0
Palveluvastaava	5	6	6	0
Ruokapalvelutyöntekijä	13	12	12	0

Yhteensä	22	22	22	0
Puhtauspalvelut				
Siivoustyönohjaaja	0,5	1	1	0
Siivooja	20,5	20,5	20	0
Yhteensä	21	21	21	0
Tekniset palvelut yhteensä	67,25	68,25	67,25	22,75
KAIKKI YHTEENSÄ	268,75	264,25	269,75	224,45